

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
irodalmi és tanügyi szakosztályának
1895. decz. 4-én (szerdán) a *Köztelek*
tartandó ülésére d. u. 4 órakor.

Főtárgyak:

1. A szakosztály megalakulása.
2. Gazdasági muzeum felállítása.
3. Gazdasági előadások.
4. Könyvtár.

Gróf *Dessouffy Aurél*,
O. M. G. E. elnöke.

Meghívó

A földművelési és növénytermelési
és a műszaki szakosztályok 1895.
évi december hó 11-én, azaz szerdán
d. u. 3 órakor tartandó együttes ülésére.

Főtárgyak:

1. A szakosztály megalakulása.
2. *Kerpely Kálmán* és *Sporzon Pál*,
gazd. tanintézet tanárok előadása a czi-
roktermelésről, illetve a P.-Kengyel-i czi-
rokmagcseplés bemutatásáról.
3. Burgonyaemelőgépek bemutatása.
4. A magvizsgáló állomás önállósítása.

Gróf *Dessouffy Aurél*,
O. M. G. E. elnöke.

Felhívás.

A múlt évben több oldalról ama panasz
merült fel, hogy az azurinnal permetezett
szőlőket a peronoszpóra megtámadta, dacára
a permetezésnek. Másrészt pedig azon pa-
naszok merültek fel, hogy az azurin hamis-
ított minőségben kerül forgalomba.

Felkérjük ennél fogva a gazdaközönse-
get, hogy a mennyiben szintén ezen tapasztalatra jutott volna, sziveskedjék az alkal-
mazott azurinnal eredeti csomagolással ellá-
tott mintákat beküldeni, hogy azokat az
országos kémiai intézet által megvizsgál-
tathassuk.

Sulyt kell helyeznünk arra, hogy az
azurin eredeti csomagolásban küldessék be,
hogy így a gyár neve is, a honnét az azurin
származott megtudható legyen.

Az azurin minták az „Országos Magyar
Gazdasági Egyesület” czimére küldendők.

Igazgató.

Nyugtázása a november hóban
befizetett alapítványok, alapítv.
kamatok és évdijaknak.

I. Alapítványt befizette:

Márfy Emil: 200 frt.

II. Alapítványi kamatok.

1896. I. félre: gr. Degenfeld Imre 5 frt.

1895. évre: Beniczky Adám, Bihar. g. e. 10-10
frt, gr. Degenfeld Lajos 10-50 frt, gr. Degenfeld Imre
5 frt, br. Fiáth Miklós 11 frt, Hets Miklós 11-05 frt
Hevesm. g. e., Nyitraölglyi g. e. Sztankovics Ferencz
Túrócsm. g. e. Vargics Imre 10-10 frt.

1893. évre: Beniczky Béla 10 frt.

III. évdijak.

1896. évre: Benkő László 5 frt, Bööny Imre,
Dessouffy Emil 10-10 frt, Dióssy Aladár, Enyedy
Lukács, Geregyei gazdaság 5-5 frt, Georgikon Keszthely
Gyürky Gábor, Jakab László A. Horváth Dezső,
Kegli Lajos, dr. Keppich Henrik, Náray Géza, Novák
Dániel, dr. Pekár Imre, Popovics Dusan 5-5, Propper
Samu, Rác György, Rothmayer Imre, Sárközy Jenő
10-10, Skublics István 5, ifj. Vásárhelyi Géza, Vim-
mer Imre, Zámory Béla 10-10.

1895. évre: Alitiz Miklós, Altórai László, Bajor
József, Balásy Árpád, Balázs István, Barcza Adolf,
Bartal Aurél, Bauer Mihály, Bene József, Benkő
Károly 10-10, Benkő László 5, Blau Izidor, Bleier
Gyula, dr. Bleuer Samu, Braun Sándor, gr. Chorinszky
Igó, Csapó Dezső Csikmegeye g. e. 10-10, Dióssy
Aladár 5, dr. Debő Menyhért, Donáth Alajos, Egedy
Sándor, Egressey Aladár, Elek István, Engel Her-
man, Engel József, Engelbrecht Károly 10-10, Enyedy
Lukács 5, gr. Eszterházy Mihály, Farkas Abrahám,
Farkas Gyula, Farkas Zoltán, Fáy István, Fáy József,
Fáy Zoltán, br. Fiáth Pál Fogarasmegye g. e. Förster
Aurél, Frankl Ede, Georgikon Keszthely 10-10,

Geregyei gazdaság 5, Goldschmid Dénes, Grünfeld
Jenő, Grünwald Miksa, Gyémánt Sámuel, Halmay
József, Harlikovics Mátyás, Hámos László, Hász Béla,
Herics Márton, Honig Izidor, Horváth Bertalan, Hor-
váth János, Höhn Vilmos, Hrabovszky Guidó, Huszár
Béla, Jeney Géza, Jeney József, Jeszenszky Andor,
Kazinczy-kör, Kálmán Rudolf, gr. Keglevich Gyula,
Kerndl Imre, Kisfaludy Sándor, Klár Gusztáv, Korda
Andor, Koritsánszky János, L. Kovács Gábor, Kovács
Géza, Kövér Lajos, Kubinyi Aladár, Kulin Miklós,
Landgraf Zsigmond, Lányi József, Leitgeb Imre,
Leopold Samu, Liptómegeye g. e., Lossonezy Gyula,
Löwenstein Emil, Löwy Mór 10-10, Lukács Antal
6-50, Lukács László, Malina Lajos, dr. Markbreit Gyula,
Martinovich Gyula, Miklósa Kálmán, Milanes Minály,
Mokri István, Nagy Antal, Nagy Jenő, Nagyvárad
műtrágyagyár 10-10, Novák Daniel, br. Nyáry Béla,
Ondrejovics László, Orosz Pál 10-10, Paikert Alajos,
dr. Pekár Imre 5, Perczel Dezső, Perczel József,
Pessina Elek, Pettenkoffer S., Pick Oszvald, Plachy
Gyula, Popper Lipót 10-10, Poppovich Dusan 5, Püs-
pöky Géza, Putnok Mór, Révész Antal, Riedl Ede,
Rohrer Ferencz, Rütt Nándor, Rubinek Gyula, br. Schell
Gyula, Schmol Endre, Schuster Márton, Serák Géza
10-10, Skublics István 5, Steiner Armin, Steinitz
Adolf, Szadovszky József, Szecey István, Szemere
Emil, Szemere József, Szentkirályi Akos, Szilágyi
Kálmán, Szily Tamás, Szilaha Imre Szolnok-Doboka-
megye g. e., br. Sztójánoviss György, Sztranyavszky
Géza, Tarajossy Sándor, Telegdi József, Telegdi
Lajos 10-10, Telbisz János 5, Theodorovics Sándor,
Tisza László 10-10, Tomka Sándor 5, Törek Aladár,
Vajda Andor, Vajda Pál, Vaska Gyula, Vastagh János,
Vertán Zoltán, Wamoscher József, Wolff Károly,
Zulavszky József 10-10.

1894. évre: Bene József 10, Jeney József 5,
Kherndl Imre 1-50, Kulin Miklós 10, Landgraf Zsig-
mond 5, dr. Markbreit Gyula, br. Nyáry Béla 5,
Telegdi József, Telegdi Lajos 10-10, Telbisz János 5,
Vajda Andor.

1893. évre: Bene József.

Az igazgató-választmány ülése.

(1895. november 28.)

Jelen voltak: Gróf *Dessouffy Aurél* el-
nöklete alatt *Bujanovich Sándor* alelnök,
Bálintffy Pál, *Bernát István*, id. *Cséry Lajos*,
dr. *Csillag Gyula*, dr. *Gaal Jenő*, *Galgóczy*
Károly, dr. *Hutyra Ferencz*, *Karsai Albert*,
gróf *Károlyi Sándor*, *Koppély Géza*, *Kostyán*
Ferencz, *Kvassay Jenő*, *Libits Adolf*, báró
Liphay Béla, *Liphay István*, *Nagy Dezső*,
dr. *Rodiczky Jenő*, *Steiger Gyula*, *Szeniczey*
Ödön és gróf *Zselenski Róbert* igazgató-
választmányi tagok, *Baranyay István* egy-
tag. A tisztviselőkar részéről *Forster Géza*

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körut sarok.

Ajánlunk:

Kitűnő vetőmagvakat.
Gépolajokat, kenőcsöket.
Kötél, zsák, és ponyvakat.
Permetező gépek s anyagokat.
Műtrágyákat.
Építkezési anyagokat.
Állatorvosi gyógyszereket.

Ajánlja:

Jól berendezett
gabona-bizományi osztályát
gazd. termények értékesítésére.
Tőzsdeli kötések közvetítése.
Hízott marha és gypaju eladás.
Korpa, malátacsira, olajpogácsa, szárít-
ott moslák legjutányosabb beszerzése.

Ajánlunk:

Kitűnő máv. gőzcseplőgépeket.
Malmokhoz compound locomobileket.
Arató-, kéveköto- és kaszáló-gépeket.
Mindennemű gazdasági gépeket.
Takarmányosok berendezése.
Gazdasági mérnöki munkák közve-
títése.

Mindennemű őszi- és tavaszi takarmánymagvak megvételre kerestetnek.

igazgató. *Rubinek Gyula* ügyvezető-titkár, *Szilassy Zoltán* szerkesztő-titkár, *Paikert Alajos* titkár és *Jeszzensky Pál* társszerkesztő.

Gróf *Desseffy Aurél* elnök üdvözlőlvén a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitja.

Igazgató bejelenti, hogy a mult igazgató-választmányi ülésről és a közgyűlésről felvett jegyzőkönyvek elkészítettek, azok azonban, az üléseken elnökölt gróf *Andrássy Aladár I.* alelnök ur Ó exzellenziája időközben elutazván, aláírhatók nem voltak. A jegyzőkönyvek tehát a legközelebbi igazgató-választmányi ülésen fognak bemutatni. Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyv-hitelesítők.

A mai ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére a választmány elnök ajánlatára gróf *Zselenski Róbert* és *Steiger Gyula* tagokat kéri fel.

Igazgató jelenti, hogy a mai ülésről elfoglaltságuk miatt való távolmaradásukat kimentették *Hegedűs József* és *Máday Izidor* választmányi tagok.

Uj tagok.

Igazgató jelenti, hogy a mult választmányi ülés óta alapító tagokul jelentkeztek: Gróf *Degenfeld Imre* földbirtokos 400 koronával és *Márfy Emil* földbirtokos 400 koronával.

Erdijas tagokul: *Benkő László* földbirtokos, *Dióssy Aladár* birtokkezelő, *dr. Huszágh István* földbirtokos, *Berger Károly* Lajos m. kir. földmivesszék tanácsos, *Szűcsy Marich Ferenc* es. és kir. kamarás földbirtokos.

Elhalt gróf *Jankovich László* alapító tag.

A mai taglétszám tehát 414 alapító, 2229 *erdijas*, összesen 2643 tag.

Az igazgató-választmány az ujonnan jelentkezetteket a tagok sorába felveszi, gróf *Jankovich László* alapító tag elhunytá felett, ki az egyesület működésben tevékeny részt vett, jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét.

Uj igazgató-választmányi tagok.

Igazgató bejelenti, hogy a november 17-iki közgyűlésen a kisorsolt választmányi tagok helyébe a következők választottak be: u. m.:

dr. *Darányi Ignác*, dr. *Darányi Gyula*, gróf *Telki Arvéd*, *Libits Adolf*, *Lukács Antal*, *Wittmann János*, gróf *Zichy Aladár*, *Galgóczy Károly*, *Egan Ede*, *Küllay András*, *Lipthay István*, *Lossonczy Mihály*, *Steiger Gyula*, *Szegedy György* és *Szilárdy Ödön*.

Igazgató jelenti, hogy az uj választmányi tagok értesítettek megválasztásukról. Tudomásul szolgál.

A szakosztályok ujjaalakulása.

Az alapszabályok értelmében az egyesület szakosztályai minden évben újra alakulnak s választják meg elnökeiket és előadóikat. Az igazgató-választmány felhívja a szakosztályokat az ujra alakulásra.

Földmivélsügyi miniszter leirata a nemzetközi gazdakongresszus ügyében.

Igazgató jelenti, hogy a földmivélsügyi miniszter az egyesülethez intézett leiratában a nemzetközi gazdakongresszus előkészítő bizottságába három tag kiküldését kéri.

A miniszter leirata a következő: (olvassa) *Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek Budapest.*

Folyó évi november hó 7-én 2840 szám alatt kelt felterjesztésére értesítem az egyesületet, hogy egy Budapest tartandó nemzetközi gazdakongresszus tárgyában az egyesületnek a miniszterelnök urhoz intézett előterjesztése kapasan ezen terv megvalósításával már hivatali elődöm is foglalkozott. Tézám vezetésének átvétele után azonnal tanulmányoztam e kérdést és a III. Orsz. gazdakongresszusnak azon óhaját, hogy a millenárius évben Budapest nemzetközi gazdakongresszus

szus rendeztessék, magamévá tettem és a minisztertanácstól folyó hó 14-én nyert felhatalmazás alapján a kongresszus szervezését magam kívánom eszközölni, feltéve, hogy a külföldi szakemberek részvétele biztosítható lesz.

E célból előkészítő bizottságot alakítottok, melyhez az érdekelt szakköröknek, első sorban pedig az Országos Gazdasági Egyesületnek közreműködését és támogatását óhajtom igénybe venni.

Ennélfogva az egyesületnek e részben felajánlott szives közreműködését köszönettel fogadván, van szerencsém felkérni a t. Elnökséget, hogy három tagot sziveskedjék e célra kijelölni és azoknak neveit tudomásomra hozni, hogy azokat a kongresszust előkészítő munkálatoknál igénybe vehessem.

Kelt Budapest, 1895. évi nov. 14-én.

Darányi s. k.

Az igazgató választmány a millenárius kiállítás alkalmával a földmivélsügyi miniszter által rendezendő nemzetközi gazdakongresszus előkészítő bizottságába kiküldi Gróf *Desseffy Aurél*, Gróf *Károlyi Sándor* és gróf *Széchenyi Imre* tagokat.

A kongresszusi kiadványok árának leszállítása.

Igazgató jelenti, hogy a f. évi őszi közgyűlésen dr. *Csillag Gyula* azon indítványt tette, hogy a III. országos gazdakongresszus kiadványainak 11 frt ára — tekintve, hogy e kiadványok célját a benyújtott eszmekegyet megvalósítására képezi, — leszállítsák 5 frt 50 krra. Ez indítványt a közgyűlés az igazgató választmányhoz tette át érdemleges elintézés végett.

Dr. *Csillag Gyula* ajánlja indítványának elfogadását, mert e kiadványok nem tekinthetők eredeti dolgozatoknak s a kongresszusi kiadványok ára mindig előbbre szokott megszabva lenni, mint az eredeti dolgozatoké.

Az igazgató-választmány az indítvány elfogadásával a kongresszusi kiadványok árát 5 frtra szállítja le.

Miniszteri leiratok.

Ügyvezető-titkár felolvassa az Első magyar országos mérsáros és henteskongresszusnak az állatvásárok rendezése tárgyában a földmivélsügyi miniszterhez intézett memorandumát, melyet a miniszter azzal a kérelemmel küldött meg az O. M. G. E.-nek, hogy az abban tárgyalt s a gazdaközönséget is legközvetlenebbül érdeklő fontos ügyben saját részéről szintén nyilatkozzon s a kérdésnek a minden irányú érdekeket leghelyesebben kielégítő módon leendő megoldása céljából tanácsával a minisztert támogatni sziveskedjék.

Az igazgató-választmány a miniszter leiratát a mellé esatolt memorandummal együtt az állattenyésztési szakosztályhoz teszi át tárgyalás és véleményadás végett.

Titkár bejelenti, hogy a honvédelmi miniszterium az O. M. G. E. által jövő év tavaszán rendezendő díjlovaglás és díjugratás díjaira 400 frtot utalványozott.

Köszönettel vétetik tudomásul.

Igazgató előterjeszti, hogy a „Bajai gyümölcsészeti egyesület” átirata folytán felterjesztés intézettek az azurin hamisítás megállítására tárgyában a földmivélsügyi miniszterhez. A miniszter a felterjesztésre adott válaszában értesít, hogy elrendelte, miszerint az orsz. vegykeresleti állomás a hozzá beküldendő azurint vizsgálat alá vegye.

Igazgató jelenti, hogy az elnökség ez értelemben átiratot intézett a Bajai gyümölcsészeti egyesülethez, felhíván őt az azurin minták beküldésére.

A választmány elhatározza, hogy a miniszter ez intézkedését a Köztelekben közzétéve, felhívassék arra a gazdaközönség figyelmé. A miniszter leiratát a választmány a szőlészeti és borászati szakosztálynak adja ki tárgyalás végett.

Czirokszakálvásár és a czirokmageséplés bemutatása.

Ügyvezető titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. a Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei gazdasági egyesület közbenjöttével f. hó 26-án *Törk Adolf* bérletén czirokszakálvásárt és czirokmageséplés bemutatást rendezett, a vásárra mintegy 1200 mmáza czirok jelentetett be és e mennyiségből 400 métermáza talált vevőre. A vásár nem valami kedvező lefolyású volt, mivel a minták nem képeztek kereskedelmi árukat, zölden arattatván le s a gyárosok nem mutattak hajlandóságot a vásárlásra. A czirokmageséplés bemutatás, amely tulajdonképpen célja volt a mozgalomnak, sikerültnek mondható, amennyiben az ország különböző részeiből több mint száz termelő vett részt a bemutatáson s cziroktermelésünk ügye egy nagy lépéssel jutott előbbre. A földmivélségi és növénytermelési szakosztály legközelebbi ülésén egyébként a cziroktermeléséről *Kerpely Kálmán* és *Sporzon Pál* debreczeni gazd. tanintézeti tanárok fognak előadást tartani s ugyanezek a szakosztály feladata lesz a cziroktermelés és értékesítése ügyében javaslatot tenni. Tudomásul szolgál.

Titkár előterjeszti, hogy *Nagy Miklós* egy terjedelmes memorandumot nyújtott be az egyesülethez, mely Magyarország pénzügyi viszonyaival foglalkozik, mint aktuális kérdéssel most az Ausztriával kötendő vám-szövetség küszöbén.

A választmány a memorandumot tanulmányozás végett *Bernát Istvánnak* adja ki.

Az Ausztriával kötendő vám- és kereskedelmi szerződés.

Gróf *Desseffy Aurél* elnök: következők a napirend fő tárgya, az Ausztriával megújítandó vám-szövetség tárgyalása. A tárgyalás sorrendjére nézve azon propeziózt teszi, hogy a közgazdasági szakosztály által az igazgató-választmányhoz beterjesztett javaslat pontonként tárgyalassék (Helyeslés!)

Ügyvezető-titkár titkár (olvassa az 1-ső pontot.)

1. Az Ausztriával fennálló vám és kereskedelmi szövetségnek a közös vámterület alapján való megnyitására csak az esetben járulhat hozzá, ha abban teljes biztosítékot nyer, hogy általa Magyarország közgazdasági érdekei csorbát nem szenvednek.

És pedig:

Báró *Lipthay Béla*: az első pont általánosságban van tartva, de ennek szövegével nem érthet mindenben egyet, mert a közgazdaságnak nemcsak a mezőgazdaság, de az ipar és kereskedelem is kiegészítő részét képezik. Szólvogy fogja fel, hogy az egyesületnek feladata esupán azon kérdéseket hangoztatni, a melyek a mezőgazdaság érdekében vannak. Ha ezt alapulvél elméltóztatnak fogadni, akkor az egyes pontoknál mindenütt kihagyandók lesznek a kereskedelem és iparra vonatkozó dolgok.

Bujanovich Sándor: a közgazdasági szakosztály, főleg a mezőgazdaság szempontjából foglalkozott e kérdéssel, azonban az általános vámpolitikai kérdések megítélésénél nem lehet elkülöníteni a mezőgazdaság érdekeit úgy, hogy az ipar- és kereskedelemre hivatkozás ne történjék. Hisz a vámterület közössége kérdésében nekünk a kölcsönösség alapjára kell állanunk. Az iránytű és vezérelv a mezőgazdaság érdeke volt, de a dolog természeténél fogva nem zárkozhattott el a szakosztály más kérdések figyelembe vétele elől sem, hisz oly szoros összeköttetésben áll a mezőgazdaság az ipar és kereskedelem érdekeivel, hogy egymástól elválasztani nem lehetett a kérdés tárgyalásánál.

Gróf *Zselenski Róbert*: osztja báró *Lipthay Béla* nézetét, mert e kérdés tárgyalásánál a fősúly fektetendő a gazdasági

érdekek szorított nyos a mindig védelme hogy a

G a mezőban álligen néTisztán a vámkérdés megállazt proakként

sági érB

tot egégszít

szem elA

elfogadU

aj) sekkelakkorreljes a

Sz cziója az Au

akkor szerzőnemzet

D kebb bnek a

kötend esik-e

vagy ne feljebb

többség ez oly

melyet való uj elismer

Gyula közben

tők, el Ausztr

telen l

A elfogad

7 b

állapított a revizió

jai a h

nyerst legyer

versen jelenb

hozata mütrá

vetend kedeh általa log a

sék E lyel tesser buza fogva

tól a megfi csak felel

az o men

Az i

magcséplés

az O. M. vármegyei... rendezett... zirok jelen... métermáza... kedvez... képeztek... atván le s... dóságot a... bemutatás... a mozga... amennyiben... több mint... utatáson s... gy lépéssel... növényter... s... Kálmán... tanintézet... ugyancsak... roktérmeles... atot tenni.

gy Miklós... nyújtott be... zág pénz... aktuális... tendő vám... mot tanul... ak adja ki... reskedelmi... követezik... al meguji... A tárgyalás... eziót teszi... általt az... ztett javas... yeslés!)... sa az 1-ső

ám és ke... vámterület... az esetben... biztosítékot... közgazda... nek.

pont álta... szövegé... mert a köz... daság, de... zító részt... az egye... kérdéseket... aság érde... méltóztat... oknál min... eskedelem

gazdasági... szempont... onban az... egítelésé... gazdaság... kereskede... sz a vám... nk a kül... Az iránytű... e volt, de... zárkozha... nek figye... ros össze... z ipar és... egymástól... tárgya...

tja báró... tárgyalá... gazdasági

érdekekre, melyek eddig mindig háttérbe szorítottak. A gazdaközönség mindig méltányos akart lenni, az iparos és kereskedő mindig kizárólag a maga érdekét igyekezett védelmezni, s ennek következménye volt, hogy a gazda mindig a rövidebbet húzta.

Gróf Desseffy Aurél elnök: szerinte a mezőgazdaság annyira szoros kapcsolatban áll az ipar és kereskedelemmel, hogy igen nehéz az elválasztó vonalat megtalálni. Tisztán mezőgazdasági szempontból elbírálni a vámszövetség megújításánál fölmerülő kérdéseket nem lehet. Mivel pedig e pontnak megállapításánál csak a formáról van szó, azt proponálja, hogy a pont utolsó része akként módosíttassék:

„hogy általa Magyarország mezőgazdasági érdekei csorbát nem szenvednek.

Báró Liphay Béla: meghagyná a pontot egészen úgy, a mint van, azonban kiegészítendő a következőkkel:

„különösen pedig a mezőgazdaság érdekeit szem előtt tartva, a következőket hívjuk:

Az igazgató-választmány a módosítást elfogadja.

Ügyvezető-titkár (olvassa az a) pontot):

a) A szövetség a nemzetközi szerződésekkel egyidejűleg 1903-ban járjon le, hogy akkorra Magyarországnak minden irányban teljes akezióképesség biztosíttassék.

Steiger Gyula kérde, hogy mi intenciója van ennek a megállapodásnak. Hogy az Ausztriával megkötendő szerződés is akkor járjon le, mikor a többi kereskedelmi szerződések, ez porba esik, mert 1903-ig új nemzetközi szerződések köthetnek.

Dr. Gaál Jenő: mikor e kérdés a szűkebb bizottságban tárgyalatott, azon nézetnek adott kifejezést, hogy az Ausztriával kötendő szerződés lejáratí ideje vajjon összeesik-e a többi szerződéseink lejáratí idejével, vagy nem ez, jogilag nem angálja a kérdést, lefeljebb csak ezélszerűség kérdése. A bizottság többsége mégis abba a véleményben volt, hogy ez olyan előnye lenne Magyarországnak, a melyet sikerrel vehetne latba az Ausztriával való újabb egyezkedési tárgyalásoknál. Szóla elismeri, hogy ez a felfogás logikus. Steiger Gyula által felvetett azon kérdés, hogy időközben új nemzetközi szerződések köthetők, elesik azért, mert ha a vámszövetséget Ausztriával 1903-ig kötjük, Ausztria is kénytelen lesz e dátumhoz alkalmazkodni.

Az a) pontot az igazgató-választmány elfogadja.

Ügyvezető titkár: olvassa.

b) Az 1882. XVI. t.-cikkben megállapított s 1887. XXV. t.-cikk által módosított általános vámtarifa revidiáltassék. E reviziónál az ipari cikkek behozatali vámjai a hazai fogyasztás és iparfejlesztés tekintetbe vételével állapítandók meg, míg a nyerstermények behozatali vámjai oly magas legyen, a mely a külföld nyersterményeinek versenyét kizárja a monarchia piacairól. A jelenben vámmentes nyerstermények behozatalára legalább pénzügyi, a korpára és műtrágyafélék kivételére prokibitív vám vetendő.

c) Romániának a jelen vám- és kereskedelmi szerződés felmondandó s a revidiált általános vámtarifa alapján veendő fel esetleg az új egyezkedési tárgyalások.

d) Az 1882. XVI. t.-cikk odabövitessék ki, hogy az ezen alapuló őrlési engedéllyel üzött visszaélések a jövőben elkerültessenek. Így az őrlési engedéllyel behozott buza sem belföldi kereskedelem, sem hazai fogyasztás tárgyát nem képezheti, a malmoktól az összes behozott buzamennyiségnek megfelelő liszt kivitele megkövetelendő és csak a tényleg kivitt lisztmennyiségnek megfelelő vámvisszatérítésben részesüljenek, mely az őrlési engedély útján behozott buzamennyiség 70%-ánál magasabb ne legyen. Az idegen gabonának engedélyezett szabad

raktárak megszüntetendők s elrendelendő, hogy az őrlési engedélyt törvényesen élvező malmokon kívül senki más idegen gabonát ki ne rakhasson, ne raktározhasson a vám előzetes és vissza nem téríthető lefizetése nélkül.

e) A vám- és kereskedelmi szövetséggel összefüggő kérdésekben, továbbá nemzetközi kereskedelmi szerződések előkészítésénél a két fél pénzügyminisztere és a külügyminiszter által egybehívandó vám- és kereskedelmi kamarák, de a gazdasági egyesületek kiküldöttei is különösen meghívassanak.

f) Belföldi adókkal és vámokkal a másik fél gabonaféle terményei nem terhelhetők s ez irányban a vám- és kereskedelmi szerződés rendelkezésének érvény szerzendő.

g) Tekintettel a vasutállamosítások folyamánaképp a monarchia mindkét államának egymásközt és egymáson keresztül mozgó forgalmában bekövetkező azon hátrányra, mely díjszabások számításának a határszélben való megszakításából és a külön kezelési illetékek felszámításából eredhet, igyekezzenek kormányunk a reciprocitás alapján oly díjszabási egyezményt kötni, mely különösen a vámhatáron kimenő forgalomban egyfelől a magyar nyerstermények és élelmiszerek javára az osztrák vasutak, másfelől Ausztria iparezikkei javára a magyar vasutak kölcsönösen — a bevételek kilométerre osztása alapján — a teljes díjszabási rendelkezési jogot engedjék egymásnak. Ez egyezményben volna megállapítandó továbbá, hogy a külföld sem ipari, sem nyersterményeinek az átvitelnél mérsékeltabb tarifakedvezmények nem nyújthatók, mint a hazai terményeknek.

A, b, c, d, e, f, és g, pontokat az igazgató-választmány változtatlanul elfogadja.

Ügyvezető-titkár: olvassa a h) pontot.

Dr. Rodiczky Jenő e pontból ezen kitételnek „kereskedelmi alkalmazottakat” kihagyását indítványozza.

Az igazgató-választmány dr. Rodiczky Jenő módosításával fogadja el e pontot, melynek szövege a következő:

h) A konzulátusi ügy akként szabályozandó, hogy mindkét fél földmivelésügyi miniszteriumának jogában álljon oda, a hova annak szükségét látja, gazdasági alkalmazottakat kinevezni s kiküldeni, kik a személyi dolgokban a külügyminiszternek vannak alárendelve, kívánatos továbbá, hogy a konzulok a magyar nyelvet bírják s a magyar közgazdasági viszonyokat ismerjék. A gazdasági egyesületek útján a konzulatusokkal továbbra is közvetlenül érintkezessenek.

Ügyvezető titkár olvassa:

i) Hol népünk a külföldön nagyobb csoportokban keresi kenyerét, a kormányzat megfelelő külügyi képviselőtől gondoskodjék, amely segítessen oly egyleteket és intézményeket, melyek feladata a kívándorlottakat a magyar államellenes izgatásoktól megóvni és védelmükről gondoskodni, hogy a visszatérők újból hasznos polgárai és munkásai legyenek államunknak.

Az j) pontot az igazgató választmány elfogadja.

Ügyvezető-titkár olvassa a j) pontot, dr.

Gaal Jenő: e pontban az „egy-állam feleket” kifejezés helyett „a két államot” kitétel felvételét kéri.

A választmány e módosítással fogadja el a j) pontot, mely ekként a következőleg hangzik:

j) A közvetett adók közössége külön fogyasztási vonal felállítása mellett megszüntetendő s e szerint a kivitt fogyasztási cikkek után esedékes adóvisszatérítések és kivitt juttalmak a két államot a kivitt mennyiségek irányában terhelvén, a kezelés iránt Ausztriával külön egyezmény kötendő.

Ügyvezető-titkár olvassa a k) pontot.

K) Az osztrák hitel- és biztosító-intézetek, iparvállalatok, iparosok és házalóknak nyújtandó kedvezmények ugyanazon mértékre szorítandók, melyeket Ausztria nekünk engedélyez.

Báró Liphay Béla: ez azon pont, a melyhez semmi érdeke sincs a mezőgazdaságnak, sőt határozottan ellentmond a gazdai érdekeknek. Ezen pont kihagyását indítványozza.

Ügyvezető-titkár: fölemliti, hogy a memorandum összeállításánál azon intenció vezérelte, hogy midőn a miniszter az O. M. G. E.-t véleményadásra szólította fel, a vámszerződésnek egy pontja se kerülje ki figyelmünket.

A hitel- és biztosító-intézetekre nagy súlyt kell helyezni, mert ezek elárasztják Magyarországot, míg a mi intézeteinknek meg van nehezítve, hogy Ausztriában fiókokat állíthassanak fel. Nálunk alakulásuk teljesen szabad, és alakulhat bármint és bármennyi csoportra nézve ugyanegy fiók felállításával, Ausztriában azonban tetszés szerinti engedélyhez van köte, hogy a mi intézeteink fiókot állíthassanak fel, akkor is minden üzletágra külön fiókot kell felállítani. A mezőgazdaság szempontjából pedig érdekünk az, hogy hazai hitel- és biztosító-intézetek erőben nyerjenek és az osztrák ilyenmő intézetekkel konkurrálni bírjanak, Ajánlja a pont elfogadását.

Gróf Desseffy Aurél elnök: e szerint a pontból a következő kitétel kihagyatnék: „iparvállalatok, iparosok és házalóknak”.

Nagy Dezső: abban a nézetben van, hogy a mezőgazdaság érdekeinek nem árt az, ha e pontban foglaltak mind megmaradnak, ha más érdekek istápolnak is, nehogy azt hozzák fel, hogy az O. M. G. E. nagyon exclusiv álláspontot foglal el.

Mert az O. M. G. E. tradíciója mindig az volt, hogy nemcsak gazdasági kérdésekkel foglalkozott kizárólag, de ott, a hol az érdekek megkivánták, magasabb szempontból is hozzá szólt a kérdésekhez.

Dr. Csillag Gyula: A pontnak teljes egészében való felvételét javasolja, mert ebben gazdasági érdekek is foglaltatnak, — például hozza fel, hogy az osztrák hitelintézetek nagy mérvű jelzálog üzleteket folytatnak Magyarországnak s a kormány által befektetésre alkalmas papiroknak vannak az osztrák intézetek levelei kijelentve, kívánatos tehát, hogy a magyarországi zálog levelek is hasonlókul nyilváníttassanak Ausztriában.

A választmány a k) pontot változtatás nélkül elfogadja.

Ügyvezető titkár: olvassa az l) pontot.

Báró Liphay Béla: ha a választmány e kérdés tárgyalásába becsátkozik, alaposabban kell ezt tárgyalni. Szóla ugy tudja, hogy a nézetek ezirányban eltérők. E kérdés tulajdonképp nem tartozik e keretbe, azért legjobb, ha erről hallgatunk, különösen most, mikor a valutarendezés még csak a papíron van. Szóla egyébként nem tartja kívánatosnak a két különálló bank létesítését, sőt határozottan károsnak tartja azt. Annak hangsúlyozásával pedig, hogy kívánjuk az egységes bankot, politikai tekintetben álláspontunkat gyengítjük.

Gróf Károlyi Sándor: szerint ez oly vitális kérdés, hogy kihagyni nem lehet. Ki óhajtana azonban bővíteni e pontot a földmivelési hitel kérdésével, melyről e pontban vajmi kevés foglaltatik. A magyar mezőgazdaságnak egy nagy hibája az, hogy a földmivelési hitel gyenge, rossz s ennek kifejezést kellene adni a határozati javaslatban is, meg az indokolásban is.

Libits Adolf: előtte szóló gróf Károlyi Sándor nézetét osztja s az l) pont helyett a következő négy pont felvételét javasolja:

„1. Az osztrák-magyar bankkal a szerződés megújítandó, de oly feltétel alatt,

hogymind Ausztria, mind Magyarország külön, teljesen független bank igazgatósággal bírjon.

2. Magyarország részére megállapított dotáció szabályszerűleg ne határozottassék meg, hanem a magyar fő- és fiókintézetek valódi hitel szükségletének megfelelő összeggel álljon a magyar önálló bankigazgatóság rendelkezésére.

3. Az osztrák magyar bank szabványai akként módosítandók, hogy hitelt ne csupán bejegyzett cégek élvezhessenek, mint eddig s ez által a hitelképes gazdaközönség az olesó kölesön jótéteményétől el van zárva.

4. A jelzálog kölesönök kamatlábainak a viszonyokhoz mért leszállítására az ország kormányának döntő illetékesség biztosításék.

Bujanovich Sándor alelnök: felvilágosításul megjegyzi, hogy a közgazdasági szakosztály tárgyalván e kérdést, abból indult ki, hogy a jegybank ügyére nézve véleményt kell mondanunk azért, mert az egyik tárgyat képezi a megegyezésnek, de semmi egyebet, amely nem képezi tárgyát, nem kíván belevenni. Így a gazdahitel szervezése fontos kérdés ugyan, de talán mégsem függ össze szorosán a jegybank kérdéssel s abban a keretben megsem oldható, mert a jegybank nem alkalmas arra, hogy a gazda személyi hitelét kielégítse.

Dr. Csillag Gyula: igaz, hogy a szakosztályi tárgyaláson ezek az irányadó tekintetek uralkodtak, mindazáltal ragaszkodik a szakosztályban elfadott határozati javaslatához nevezetesen lényeges kívánalmak:

1. a földbirtokok képviseltetése a bankigazgatás körül.

2. nyílt hitelű kölesön ügyletek rendszerezése, a melyeket jelenleg az osztrák-magyar bank nem eszközöl a földbirtokok részére, továbbá:

3. egy aláírású váltók leszámitolása s hosszabb fizetési határidő engedélyezése.

Ezen indítványokkal rokon az indítvány, melyet Libits Adolf benyújtott, melynek csak azt a részét nem kívánja hangsúlyozni, hogy a jelzálog kölesönök kamatlábai a viszonyokhoz képest leszállítandók, mert a kormányoknak meg nem adható azon jog, hogy a jelzálog kölesönök kamatlábainak leszállítására döntő illetékességet gyakoroljanak; a kormány nem is óhajtja ezen jogot igénybevenni, mert kvázi köteles az elhelyezésről is gondoskodni és felelős is az üzlet sikerülteért.

Ajánlja tehát a szakosztályi ülésen tett javaslatának elfogadását, mely a „Köztelek”-ben közölve volt s egyuttal Libits javaslatának három első pontjával volna kibővítendő.

Steiger Gyula: ezelszerűtlennek tartaná, ha az O. M. G. E. oly részletekbe bocsátkoznék, mint az előtte felszólaló urak proponálták. A jegybank kérdésében kell nyilatkozni az egyesületnek s csak két irányt lehet nyilatkozatunk: elkülönített vagy közös.

Szólok azon nézetben van, hogy inkább az önálló bank felállítása mellett foglaljunk állást. A következő javaslatot nyújtja be a b) pont kiegészítésül:

„A meglévő osztrák-magyar jegybank szabadalmának rövidebb időre való meghosszabbítását csak az esetben vélnök elfogadhatónak, ha azt valamely speciális érdek, vagy egyezményileg elérhető nagyobb előnyök miatt a kvó a leszállítása, indokoltá tennék, továbbá, ha a közös jegybank Magyarország jogos igényeit minden irányban fokozottabb mérvben kielégítené.

Dr. Gaál Jenő a választmány előtt fekvő szöveget felszólaló stilizálta s akkor azon nézetben volt, hogy az önálló jegybankot keresztülvinni nem lehet, ha pedig nem sikerül keresztülvinni, akkor oly rövid időre kell az egyezséget megkötöni, melynek tartama alatt a valuta szabályozás keresztülvendő. Erről lehet említést tenni, de nem abban az alakban, amint azt Steiger Gyula előterjesz-

tette, mert politikai mozzanatok hangsúlyozását nemcsak ennél a kérdésnél, de minden közgazdasági kérdésnél távol kell tartani, mert akkor bírjuk közgazdasági érdekeinket megóvni, ha a politikától el tudjuk választani a közgazdaságot. Ha tehát a külön jegybankról szó lesz, akkor más indokot keressünk s ez indok a valuta szabályozás. A külön vámterületnél is az a mi szerencsétlenségünk, hogy politikai jelentőséget tulajdonítunk neki.

Steiger Gyula szerint minden közgazdasági kérdésben a közgazdaságot érdeklő politika játsza a legfőbb szerepet. A kvóta oly eminens mezőgazdasági kérdésekkel van kapcsolatban, és az adózás tekintetében a földbirtokost első sorban érdeklő kérdés, hogy nemcsak szerencsétlenséget nem lát szülő az összekapcsolásban, sőt áldozatot kell hoznunk, hogy a kvóta magasabbra ne emeltessek.

Az igaz, hogy a törvény elrendeli az államjegyek bevonását, de ebből még nem következik a valutakérdés keresztülvitele, mert ennek határidejétől még messze vagyunk.

Dr. Gaál Jenő: a kvóta megállapítása szabályozva van a törvényben; adó- és teherviselés alapján állapítatik az meg s az alkudozások folyamán nem lehet kapcsolatba hozni más kérdéssel.

Gróf Desseffy Aurél elnök: óhajtáná, hogyha az U) pont végén a „kérjük” kifejezés helyett ez tétetnék, hogy „kívánatosnak tartjuk”. Az önálló jegybank felállítására nézve pártolja a Steiger Gyula által tett indítványt.

A választmány az U) pontot Steiger Gyula fenti módosításának hozzátételével fogadja el a következőkben:

U) Miután a magyar közgazdaság érdekeinek és a magyar államiság követelményeinek megfelelően szervezett jegybank egysége alig lehetne valóság és a kartellbe lépő külön jegybankok szervezetétől lényegileg alig különböznek, ellenben az önálló bankpolitika mellett leginkább várható, hogy az ország hitelügyei és ezek keretében a mezőgazdasági hitel is ezelszerűbben elérhető ki, az osztrákkal egyezményes viszonyban álló önálló magyar bank felállítását kívánatosnak tartjuk. Az osztrák-magyar jegybank szabadalmának rövidebb időre való meghosszabbítását, tekintettel a valutaszabályozás meg nem oldott voltára, csak az esetben vélnök elfogadhatónak, ha azt valamely speciális érdek vagy egyezményileg elérhető nagyobb előnyök indokoltá tennék, továbbá, ha a közös jegybank Magyarország jogos igényeit minden irányban fokozottabb mérvben kielégítené.

Ügyvezető-titkár (olvassa):

m) Az 1878. XIX. t. cz. 1. szakaszában megállapított azon arány, amelyben a magyar korona országai az 1867. XII. t. cikkben közö-eknek elismert államügyek terheiből hozzájáruljanak, a szövetség megújításánál támasztott összes követeléseink teljesése esetén fentartható, ellen esetben leszállítandó.

n) Ausztriával állategészségügyi egyezmény kötendő azon az elvi alapon, hogy az állatok és állati nyerstermények kivitele nem vethető szigorubb korlátozásoknak alá, mint a minöket az exportáló ország ide vonatkozó törvényei a belöldi forgalomra nézve előírják, hogy továbbá Ausztria a külföldi eredetű állatokat és állati nyersterményeket nem fogja enyhébb elbánásban részesíteni, mint Magyarország.

o) Hasson oda kormányunk, hogy a jelen szövetségből folyólag Ausztriában hasonló, a vetőmagvak, takarmányok, műtrágyák és különösen élelmi cikkek hamisítása s a műbor gyártása elleni törvények hozassanak, ellen esetben oly intézkedések léptetessenek életbe részünkről, melyek a hamisított cikkek behozatalának gátat vetnek.

p) A jelen egyezmény kifolyásaképp biztosítandó, hogy Franciaország szemben a fennálló borvám fenntartásék, s az olasz borbehozatalnál a provenienczia mindkét részről szigoruan ellenőriztessek.

r) A fogyasztásra és a kisebb termelökre káros kartellek ellen törvényhozási és tarifális intézkedések szükségesek, még pedig a vámterület mindkét államában. Ezek támogatását, vagy az állam részvételét ily kartellekben erkölcsi lehetetlenségnek tartjuk. Ebből folyólag nélkülözhetlennék, jelentjük ki, hogy a magyar kormány az osztrák kormányval egyetértésre jutva, a kartellek ellen hatályos törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket léptessen életbe.

2) Szükségesnek tartja, hogy a vám és kereskedelmi szövetség tárgyában a két kormány között folytatandó hivatalos értekezletre magyar gazdasági szakteknitelyek is meghívassanak.

3) Amenyiben az osztrák törvényhozás o feltételeknek, de különösen az általános vámtari a agrárvámjai emelésének, az örlési engedélylyel üzött visszaélések megszüntetésének, a közvetett adók elkülönítésének s a kvótának az m) pontban körvonalozott leszállítása, illetve fentartásának megnyerhető nem volna, úgy feltétlenül az önálló vámterület mellett kell állást foglaljunk, mert a hirtelen átmenet szülte nehézségekben ebben még sem látunk oly veszedelmet, mint a vám és kereskedelmi szövetségnek közgazdasági fejlődésünket gátló jelen formában való megnyitásban.

A választmány az m-r, továbbá a 2. és 3. pontokat változatlanul elfogadja s az ekként megállapított pontozatokat az indokolással együtt a földmivelésügyi miniszterhez felterjeszteni határozza.

Nemzetközi sertésvásár s veszteglőintézet kérdése és a főváros.

Igazgató: jelenti, hogy a mult ülésen a köbányai sertésvásár és veszteglőintézet kérdése tárgyalatván, ez alkalomból Matuska Alajos ur, a ki az egyesület választmányi ülésében a székesfővárost képviseli, nyílt levelet intézett elnök ur Ó méltóságához s különösnek találja, hogy a székes főváros e kérdés tárgyalásánál mellőztetett.

Szólok fölemlíti, hogy állása elfoglalása után azonnal azt az indítványt tette, hogy a főváros képviselve legyen az egyesület választmányában, szándékossággal tehát nem vádolhatja Matuska ur az egyesületet annál kevésbé, miután ezen ügyben — mint ismeretes — az egyesület a fővárossal ugyanegy állásponton van.

Kéri a választmányt, tudomásul venni, méltóztassék hogy a szándékosság esete egyáltalában fenn nem forgott s csakis a postai kézbesítésben rejthetett az ok, hogy a főváros képviselője az ülésen meg nem jelenhetett, mert a meghívók rendesen elexpediáltattak.

Steiger Gyula fölemlíti, hogy kérdést intézett Matuskához az iránt, hogy mi az oka annak, hogy ily ostentative hozta ezen ügyet a nyilvánosság elé s Matuska Alajos kijelentette s felhatalmazta szólót annak kijelentésére, hogy ő belátja, miszerint tévedés forgott fenn, kijelenti egyuttal, hogy az O. M. G. E.-el egy nézetben van a konzumvásár felállítására tekintetében és az egyesületet törekvésiben támogatni fogja, viszont ezt kéri ő is az egyesülettől.

A választmány Matuska Alajos o kijelentését köszönettel veszi tudomásul.

A mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintézetének ismertetése.

Bujanovich Sándor alelnök: Azon rokonszenves és jóakaratu fogadtatás, melylyel a választmány a mult tavasszal a Magyar gazdatisztek és erdőtisztek nyugdíjintézetének erkölcsi támogatást kérelmező sorait fogadta, bátorította szólót arra, miszerint

az elnöksézet ismrendjére. a nyugdíjvassa.)

Azon méltóztass ezen ismerben” közz O. M. G. nyugdíjint és gazdatis a legmeleg

Nagy elnök kö ismertetése enuncziáljtetése a O. M. G. és gazdatis ajánlja a ményt, me vező díjtét fontosságú

Több az ülést.

Mez

Korugatni a mges voltát. ágak mind nagy közö egy-egy jó nosítani, a

zása szem

által fölele

csak sok

hetne megl

alkalmasab

jesztésének

sítésének é

nagyobb m

zeum a fe

natkozásaik

tenni, és

tudományá

mód más

vevényesen

ezeknek kö

zökkel, köz

fogható mó

A mag

nyos és gy

vését képez

szét minde

gazdasági

törekvésnek

Magyar Gaz

vezett és é

tott köztell

mely azon

mány hián

évről-évre

let és rend

fejlődés he

Országos

anyagi és

nem tehető

czéljának

még haszn

gyait a ga

muzeumait

az elnökséget arra kérje, hogy a nyugdíjintézet ismertetését tüzze ki jelen ülés napirendjére. Mi megtörténvén, szóló bátor lesz a nyugdíjintézet ismertetését felolvasni (olvassa.)

Azon kérést intézi a választmányhoz, méltóztassék kegyesen megengedni azt, hogy ezen ismertetés egész terjedelmében a „Köztelekben” közzététessék; egyúttal mondaná ki az O. M. G. E. igazgató-választmánya, hogy a nyugdíjintézetet az érdeklődő földbirtokosok és gazdatisztek figyelmébe és támogatásába a legmelegebben ajánlja.

Nagy Dezső pártoló felszólalása után elnök köszönetet mond a nyugdíjintézet ismertetéséért s a választmány határozataként enuneciálja, hogy a nyugdíjintézet ismertetése a „Köztelek” lapban közzététetvén, az O. M. G. E. az érdeklődő földbirtokosok és gazdatisztek figyelmébe és támogatásába ajánlja a nyugdíjintézetet, mint oly intézményt, mely úgy szervezeténél, mint kedvező díjtételeinél fogva is megfelel nagy fontoságú feladatának.

Több tárgy nem lévén, elnök berekeszti az ülést.

Mezőgazdasági muzeum.

Korunkban fölösleges már bizonyítani a muzeumok hasznos és szükséges voltát. A művészetek és tudományágak minden jelentékenyebb tényezője a nagy közönségre való hatását igyekszik egy-egy jól szervezett muzeummal általánosítani, a melynek végig tanulmányozása szemléltetőleg tájékoztat a muzeum által felölelt egész tudományágról, még oly dolgokról is, a melyeket különben csak sok utánjárással és fáradsággal lehetne megközelíteni. A muzeumok legalkalmasabb eszközei a közmiveltség terjesztésének és a tudományok népszerűsítésének és pedig annál inkább, minél nagyobb mértékben képes valamely muzeum a felkarolta tárgyat gyakorlati vonatkozásaiban könnyen szemléltetővé tenni, és minél inkább van valamely tudományág vagy gyakorlati foglalkozásmód más alapvető tudományágakkal szövetnyesen társulva, mert a muzeum ezeknek kölcsönhatását gyakorlati eszközökkel, közvetlenül, mindenki által felfogható módon érzékíteni képes.

A magyar mezőgazdaság tudományos és gyakorlati köreinek régi törekvését képezi egy a mezőgazdaság egészét minden részletében felölelő mezőgazdasági muzeum létesítése. Ennek a törekvésnek eredménye volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által szervezett és évek hosszú során át fentartott köztelki mezőgazdasági muzeum, a mely azonban a megfelelő költségadóomány hiányában a gyarapodás helyett évről-évre fogyott, a megfelelő felügyelet és rendező munkálatok hiányában a fejlődés helyett évről-évre hanyatlott. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület anyagi és szellemi eszközök híján jobbat nem tehetett, minthogy felosztatván a céljának meg nem felelő muzeumot még használható és el nem pusztult tárgyait a gazdasági tanintézetek tanszermuzeumainak ajándékozta és így leg-

alább a még megmenthető tárgyakat a végegyeztetől megóvta.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek ezen jobb sorsra érdemes kezdeményezése tehát az anyagi és szellemi eszközök híján eredménytelenül megsemmisült és bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy egy gazdasági muzeum létesítése, fentartása és megfelelő fejlesztése a társadalom erőit túlhaladja s azt a társadalmi erők hathatós közreműködése mellett, csakis a gazdasági szakértelem fejlesztését amugy is egészen a kezében tartó államhatalom képes.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület jóakaratu, de sikertelen kezdeményezése azonban sem a tudományos, sem a gyakorlati köröket nem csüggesztette el, sőt kétszeres erővel növelte az óhajtat egy mezőgazdasági muzeum szervezésére. Mindenki tudja azonban, hogy semmiféle muzeumot márról holnapra megcsinálni nem lehet, főképp azon egyszerű okból, mert a muzeumi tárgyak sokaságának összegyűjtése rendes körülmények között a tetemes költség mellett óriási munkát és hosszú időt igényel. A muzeum szendergő eszméje tehát új életre kelt, a midőn államiségünk ezredéves fennállásának megünneplésére a törvényhozás és a kormány egy nemzeti kiállítás megtartását határozta el. Soha jobb alkalom nem kerülhet a mezőgazdasági muzeum megállapítására, mint az ezredéves kiállítás. Az ország minden számbavehető tégyezője erői megfeszítésével igyekszik a kiállítás sikerét teljessé tenni. A magyar mezőgazdaság a súlyos viszonyok dacára a legnagyobb áldozatokat hozza meg, hogy a nemzeti kiállítás keretében magához méltó módon jelenjék meg. Kormány, gazdasági szakintézetek, gazdasági egyesületek és magános gazdák a gazdasági tárgyaknak oly tömegét hozzák a kiállításra, a melylyel a magyar mezőgazdaság állapota a kiállításon föbb vonatásaiban teljesen érzékítve lesz.

Méltán kérdezhetjük: mi jobbat, hasznosabbat és nemesebbet lehetne az emberi szorgalom, ambíció és pénzáldozatok árán felhalmozott ezen értékes anyaggal tenni, mint azt egy mezőgazdasági muzeum létesítésére felhasználni? A magunk és szomszédjaink kiállításainak példái mutatják, hogy a kiállítások értékes anyaga elszokott kallódni. A kiállítás után a legtöbb tárgyat, mint értéktelen lomot tulajdonosaik elpusztulni engedik és még jól járnak azon tárgyak, melyek a gazdasági tanintézetek szerény gyűjteményeibe kerülnek, hogy a tanítás céljaira szolgáljanak. És éppen az a körülmény, hogy a kiállítás tárgyai a kiállítás berekesztése után a legtöbb tulajdonosra nézve reális értékkel nem bírnak, könnyíti meg azok megszerzését és egy mezőgazdasági muzeum megalapítására való felhasználását. Nem hisszük, hogy akadjon csak egy gazda is, a ki kiállított tárgyait egy mezőgazdasági muzeum számára ne kész örömmel és

hazafiai lelkes áldozatkészséggel adományozná oda. Egész bátran lehetne erre plebiszciztumot nyitni és az eredmény kétségkívül az volna, hogy e nemes cselekedetében egy gazda sem akadna, a ki még oly értékes kiállítási tárgyat ne ajándékozna oda. A magyar gazdaközönség áldozatkészségét jól ismerjük mindannyian, a midőn nemes és hasznos intézmények létesítéséről van szó.

A mezőgazdasági muzeumnak létalapja tehát: a magyar mezőgazdaság jelenlegi állapotát feltűntető objektumok, a kiállítás mezőgazdasági tárgyai által kétségen kívül biztosítva van. A második kérdés, a mely felmerül az, hogy ki szervezze, hol és miképpen történjék az? Az előttünk levő példa szerint kétségtelen, hogy a mezőgazdasági muzeum szervezésére és fentartására a társadalom ereje gyenge, ahhoz az államkormány hatalmas eszközei szükségesek. A társadalom megteszi a maga kötelességét, midőn a muzeum alapját képező anyagul kiállítási tárgyait a muzeum céljára odaajándékozta, a midőn hasonló célra közreműködését a jövőben sem fogja soha megvonni; de a muzeum elhelyezése, a muzeum szervezése, fentartása és fejlesztése csakis a kormány feladatát képezheti. Ebből a szempontból indult ki az O. M. G. E. igazgató-választmánya, a midőn a magyar országgyűlés kiállítási ünnepség rendező-bizottságához azon kérvényt intézte, hogy államiségünk ezredéves fennállásának megünneplésére egy mezőgazdasági muzeum felállítását is tüzze programjára. Sajnos ebben a tekintetben eddig semmi sem történt. A kiállítás megnyitáig pedig már oly rövid az idő, hogy nem is lehet reményleni, hogy az egyesület által megkérített uton valami elérhető legyen. Azért mindazoknak, a kiknek a dolog szívéükön fekszik, más célra vezetőbb és gyorsabb utra kell lépniök, hogy a muzeum megalapításának legalkalmasabb idejét jól felhasználhassuk, nehogy annak elmulasztásával az ügy ismét talán évtizedekre szóló halasztást szenvedjen.

A parlament ezredéves ünnepség rendező-bizottságától a mai parlamenti viszonyok között ebben a tekintetben semmit sem várhatunk. Először azért, mert a bizottságnak munkálatai e tekintetben megkéstek; másodsor azért, mert ha még akarna is valamit tenni, hiányzanak a hozzávaló anyagi eszközei. A muzeum létesítésének eszméjét tehát ott kell megragadnunk, a hol eredményt várhatunk, habár ez az eredmény egyelőre szerényebb is, mint a minőt akkor reméltünk, midőn e végett az O. M. G. E. a parlament bizottságához fordult.

A mezőgazdasági muzeum kérdését ma senki oly könnyen, oly kevés anyagi és szellemi áldozat árán, oly biztosan és annyi eredménnyel meg nem oldhatja, mint egyedül a földmivélsügyi miniszter. A muzeum létesítésének legnehezebb kérdését eddig az alkalmas helyiség képezte. Egy muzeum részére alkail-

mas helyiség külön e célra való építése bármily kívánatos volna is, a jelen körülmények között nem remélhető. De egy külön e célra szolgáló nagy épületre ma még nincs is szükség, mert bármily gazdag legyen is a mezőgazdasági kiállítás, annak tárgyai egyelőre aránylag szerény helyen megférnek s a muzeum kiegészítése, gyarapítása az azzal egybekötött költség, munka és fáradság szempontjából rövid idő alatt úgy sem remélhető, addigra pedig, míg ez megtörténik, kisebb méretű, de alkalmas helyiségek is elegendők, a mik pedig jelenleg tudomásunk szerint a földművelésügyi miniszternek rendelkezésére állanak, melyeket fel oly célszerűen, mint éppen a gazdasági muzeum időleges elhelyezésére.

A földművelésügyi miniszternek u. i. fenhatósága alatt áll a m. kir. földtani intézet, a mely jelenleg a földművelésügyi miniszterium palotájában van elhelyezve. Az intézet céljainak jelenlegi helyiségei már régtől fogva meg nem felelőknek bizonyultak s az intézetnek a miniszterium palotájából való kihelyezését régen tervezik. E célra a Dunapartján most épülő új országház egyik szárnyában építettek megfelelő muzeumi helyiségeket, hogy az új országház megnyitása után a földtani intézet gyűjteményeit oda helyezték át. Időközben azonban a földtani intézet nagy mecenása *Semsey Andor* oly tetemes összegű alapítványt tett a földtani intézetnek emelendő külön épület részére, és a szükséges tanácsa is oly kedvező feltételek mellett ajánlott fel ingyen telket az intézet részére, hogy a földtani intézet palotája a legrövidebb idő alatt pusztán e célra megfelelőleg fel fog épülni, minek következtében nemcsak hogy kivonul a földművelésügyi miniszterium palotájából, hanem egyszersmind az új országházban részére épített helyiségekre sem tart igényt. A földművelésügyi miniszteriumnak tehát két helyiség áll rendelkezésére, a melyet a gazdasági muzeum elhelyezésére felhasználhat. Az egyik az új országházban, a másik a földművelésügyi miniszterium palotájában.

Az új országházban levő helyiségek mindenesetre alkalmasabbak, mert külön muzeumi célokra terveztettek, míg a földtani intézet gyűjteményeinek termei a palota arkádjai alatt lévén, kissé sötétek és a muzeum céljaira kevésbé megfelelők. Az új országház helyiségeinek azonkívül azon előnyük is megvan, hogy ott a muzeum szervezése már 1897-ben megkezdhető, mert a helyiségek akkorra készen lesznek, holott a földtani intézet jelenlegi helyiségei 1898. előtt aligha ürülnek ki. Végül azonban azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az új országház helyiségei tágasabbak, célszerűbbek és a muzeum ott végleges elhelyezését nyerhetné, míg a miniszteriumba legfeljebb ideiglenesen volna rövidebb-hosszabb időre elhelyezhető. Bármiként legyen is azonban a dolog, a

főkérdés, a megfelelő helyiség kérdése tisztán a földművelésügyi miniszter elhatározásán fordul meg. Ha a miniszter a rendelkezésére álló két helyiség közül bármelyiket a mezőgazdasági muzeum céljaira reáshánja, a muzeum felállításának kérdése meg van oldva. Mert az a dolog érdemére mindegy, hogy 1897-ben vagy 1898-ban vonulhat e be a gazdasági muzeum állandó otthonába, a tárgyakat addig megfelelő módon raktározni lehet, a földolog az, hogy a muzeum létesíttessék.

A mezőgazdasági muzeum helyisége kérdésének ily kedvező megoldása után a szervezés és fentartás kérdései könnyű feladatot képeznek. Akad hazánkban is szakember arra, hogy a muzeumot megfelelőleg szervezze és kiegészítéséről, gyarapításáról gondoskodjék. A muzeum fentartása az alkalmazott szakemberek díjazásából és a dologi kiadásokra szánt évi költségadományból állanak, a melyet a miniszter a rendes költségvetés keretében könnyen beállíthat, mert ez tulajdonképpen az állampénztárt úgy sem terhelné. De még ha tetemesebb összeg volna is, a magyar mezőgazdaság méltán megkövetelheti, hogy ezt a törvényhozás megszavazza akkor, a midőn ipari és kereskedelmi hasonlírtó intézményekre milliókon épített palotákon kívül évenként számos ezer forintba rugó költségeket szavaznak meg.

A mezőgazdasági muzeum kérdésével az O. M. G. E. irodalmi szakosztályának december 4-iki ülése fog ismételtén foglalkozni. Reméljük, hogy e tekintélyes testület tárgyalásai és felszólalása az ügyet végre a megvalósítás útjára terelik, különösen ha a többi gazdasági egyesületek részéről a pártoló kérvényezés, a kormány részéről a tettere kész jóakarát és a nagy gazdaközönség részéről az adományozó nagylelkűség fogja üdvös kezdeményezését támogatni.

Szilassy Zoltán.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: *Kerpely Kálmán.*

Trágyázzuk a réteket.

Kainit trágyázási kísérletek.

Irta: *Cserháti Sándor.*

A régi időben, midőn a szántóföldön nem termesztettek takarmányt a rétek sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítottak, mint mai nap. A birtok értékének megbecsülésénél, különös figyelmet fordítottak a rétek a szántóföldhöz való arányára, tették pedig ezt azért, mert úgy okoskodtak, hogy minél több a rét, annál több a takarmány, annál több állat tartható, annál több lesz tehát a trágya. A rétet, azért becsülték annyira, mert a szántóföld termékenységének fenntartására okvetlenül szükségesnek tartották. Azon régi közmondás: a rét a szántóföldnek az anyja, eléggé bizonyítja, hogy a rétek mily nagy fontosságot tulajdonítottak a réteknek.

A rétet ugyan a régi időben sem trágyázták, de azért termelt az bőven ellátta táplálékkal a folyók termékeny iszapja, melynek a rétre jutását akkor még nem gátolták meg a töltések, melyek ez időszert legfeljebb szártvizet engednek a rétre.

Azon körülmény, hogy régebben több volt a rét, a rét bőségesebben termelt s így takarmány trágya elég volt, magyarázza meg azt, hogy mesterséges trágyák nélkül, pusztán istállótrágyával évszázadokon keresztül feltartották a talaj termőképességét.

A viszonyok az utóbbi időkben megváltoztak. Mai napság a rét nem okvetlenül szükséges a szántóföld termékenységének a fenntartásához. Akárhány olyan gazdaság van, a melynek nincs rétje, a melyek a szálastakarmányt a szántóföldön termelik, az eladott terményekben a gazdaságból kikerült tápanyagokat pedig, abraktakarmánnyal nagy műtrágyával pótolják. A rét nélküli gazdálkodás csak akkor hibás, ha a visszapótlás egyéb módjairól nem gondoskodunk.

Ha azonban a rét mai napság nem is bír oly nagy fontossággal mint régen, azért azt mégse lehet mondani, hogy ma már rétre nincs is szükség, egyrészt azért nem, mert bizonyos célokra, például növényállatok takarmányozására a jó rétszéná mindig többet ér mint a szántóföldön termesztett takarmány, másrészt meg azért nem, mert akárhány oly terület van, a melyek mint rétek biztosan teremnek, mint szántóföldek nagyon keveset érnek.

A réteknek tehát még mindig megvan a jelentőségük és a gazda saját érdekében cselekszik, ha odatörekszik, hogy rétején sok és jóminőségű széná teremjen. De törekednek erre a gazdák? A legtöbbje bizony nem. Ha a rét az előtt a szántóföld anyja volt, most a gazdaság mostoha gyermeke. A rét ápolása se sok gondot, se sok munkát nem okoz és még azt a keveset se adják meg neki! Nem esuda tehát, hogy réteink legtöbbje keveset terem s a széná minősége sem olyan, mint megfelelő ápolásnál lehetne. A rét megkivánja, hogy időrelidőre magvetéssel a növényzetet felifjítsuk, tavasszal jól megboronáljuk és időnkint megtrágyázzuk. Ez utóbbi követelménynek teszünk legkevesebb helyen eleget. A rét legtermészszerűbb trágyája a termékeny folyami iszap ez idő szerint nagyon kevés rétre juthat, mert öntözésre berendezett réteink száma csekély. Istállótrágya szintén nem jut a rétre, mert hiszen a szántóföld se kap belőle annyit, mit a mennyire szükségére volna, a mesterséges trágyafélék használata pedig a legtöbb helyen ismeretlen.

Külföldön a tapasztalat régen bebiztosította már, hogy megfelelő mesterséges trágyafélékkel a rét természeténél is több, mint minősége hasznat hajtólag fokozható. Nitrogénre csak kivételes esetben lesz szükség, mert a legtöbbszor a foszforsavnak és a káliumnak együttes alkalmazásával érhető el a siker, az előbbi thomassal az utóbbit kainit alakjában adni.

Nem mindenütt lesz ezen trágyaféléknek a sikere egyforma, azért helyesen cselekszik a gazda, ha kísérlet útján igyekszik kipuhatolni, hogy az ő gazdaságában van-e és minő hatása a műtrágyáknak.

Az Országos Magyar Gazd. Egyesület igen jó szolgálatot tett ezért a magyar mezőgazdaságnak, midőn a rétrágyázási kísérleteket kezdeményezte, mely célra a stassfurti káliszindikátus évente 3 waggon kálitrágyát bocsátott rendelkezésre.

Az 1894-ben végzett rétrágyázási kísérletek eredménye a „Közlelek” ez idei 48. számában közöltettek.

A múlt év őszén az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kálizotttsága az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomást szolgáltatta fel a kísérletek vezetésére. Az állomásközvetítésével a jelen év folyamán 210 gazdaságban végeztek kálitrágyázási kísérleteket, ezek közül 59-et tesznek ki a rétrágyázási kísérletek.

Az eredményről részletesen az állomás jelentésében fogok beszámolni, de mert a

kisér
szolg
most
is, r
több
réteje
kicsit

állom
egy
kaini
az ill
sével
humu
— sz
kötele
ról a
rovat
terme

letek
trágy
szüks
hogy
gya a
mitás
geit é
tétel
bajosa
széna
annak
talat
széna
ben
pénze
adatai
ban
nyujt
máza
nyára

tudni,
hatás
műtra
akkor
ha az
séget

minő
salak
gazda
kiserl
felszo

sem r
kiseb
nyeze

a Tho
gyaza
mést.
1600-
A ter
Thom
hogy
lódese
jóság

ról a
be e
helyü
eredn

tözege
letet
termé
érték
kaini
ben,
kaini
együ

meg
term
sen
hasz
tiszt

kísérletek egy része igen kedvező eredményt szolgáltatott, nem lesz talán fölösleges már most ismertetni azokat, ha csak kivonatosan is, remélvén, hogy az eredmények minél több gazdát arra fognak bírni, miszerint a réteinek trágyázását, habár egyelőre csak kicsinyben is megkísérelje.

Megjegyzem különben, hogy a kísérleti állomás ingyen, de bérmentelenül bocsát egy-egy gazdának 4 q thomassalakot és 3 q kaintot kísérlet céljából rendelkezésére, ha az illető a réttalaj összetételének megjelölésével — vajjon az agyag, homok, vályog, humuszos, tőzeges — ez ügyben az állomást — székhelye Magyar-Ovár — megkeresi és kötelezi magát, hogy a kísérlet eredményéről annak idejében, az állomás által küldött rovatos iven leszámol és az egyes parcellák termeléséből az állomásnak 2-2 kg-ot küld.

A mesterséges tárgya féllel tett kísérleteknél nem elegendő azt tudni, hogy a trágya a termés nagyságát növeli, hanem szükséges aziránt is tájékozást szerezni, hogy jövedelemmel jár-e a mesterséges trágya alkalmazása. A jövedelmezőség kiszámításánál tudnunk kell a trágyázás költségeit és a terméstebblet értékét; ezen utóbbi tétel megállapítása a rétrágyázásnál sokkal bajosabb, mint egyébként kísérleteknél, mert a széna ára széles határok között ingadozik annak minősége szerint és mert a tapasztalat szerint a Thomassalak és kaint a széna minőségét igen jelentékeny mértékben képesek megjavítani, mely javulást pénzértékben kifejezni, tisztán a jelentés adatai alapján szinte lehetetlen. Hogy azonban némi tájékozást e tekintetben mégis nyújthassak, a számításnál a széna métermázsáját 2 forinttal vettem fel, ami bizonyára minimális ár.

A helyes számításához szükséges azt is tudni, hogy hány évre terjed a műtrágya hatása, mert az esetben, ha az alkalmazott műtrágya többévesen át fokozza a termést, akkor is jövedelmező tehát annak alkalmazása, ha az első évben a termés többlet a költséget nem is fedezi.

Tájékozás szerzendő aziránt, hogy minő hatással van a termésre a Thomassalak és kaint. A 2. évben felszólítottam azon gazdákat, a kik 1894-ben tettek rétrágyázási kísérletet, az idej termésközlésére, ezen felszólításnak 14-en tettek eleget.

Hat helyen a trágyának a 2-ik évben sem mutatkozott hatása. 8 helyen a trágya kisebb nagyobb termés többletet eredményezett.

Egető István, Tázlárán külön alkalmazta a Thomassalakot és külön a kaintot. A trágyázatlan réttalajra katasztrális holdja 8 q. termést adott, a Thomassalakkal megtrágyázotté 1600-at, a kainttal megtrágyázotté 1466-ot. A termés többlet e szerint 8- illetve 534 klg. Thomassalakkal. Megjegyeztem egyúttal, hogy a trágyázott parcellán a herefélék fejlődése sokkal erősebb volt, minek folytán a jószág sokkal szivesebben ette.

Hrebly ur a rét műtrágya utóhatásáról a „Közt. lek.” 85-ik számában számolt be és így az általa elért eredménytől e helyütt eltekinthetek. A többi helyeken az eredmény a következő:

Berzsenyi Gyula, (Pamuk Somogy m.) tőzeges homok talaján 933 klg. termés többletet ért el, hozzáadva a mult évi 202 klg. termés többletet, az egész: 1135 klg. ennek értéke 22 frt 70 kr. Felhasználtatott 4 q. kaint 1 q. Thomassalak 14 frt 25 kr. értékben, a Thomassalak árát 4 frt 25 krral, a kaintot 2 frt 50 krral számítva a fuvarral együtt. A tiszta haszon tehát 8 frt 25 kr.

Szezemsky Gyula. (Monostor-Apáti Zalamegye.) Lapályos vályog talaj. Az idej terméstebblet 900 kg. a mult évi 595, összesen 1495 kg. 28 frt 90 kr. értékben. Felhasználtatott 4 q. kaint 10 frt értékben a tiszta jövedelem 18 frt 90 kr.

Simongáti uradalom. (Simongát Somogy-megye.) Homokos tőzegtalaj terméstebblet az idej 430 kg. a mult évben 220 kg. összesen 650 kg. 13 frt értékben, felhasználtatott 4 q. kaint, 1 q. Thomassalak = 14 frt 25 kr. A veszteség 1 frt 25 kr.

Dózsa Elek (Zilah Szilágy m.) Homokos agyag márga. Terméstebblet az idej 360 kg. a mult évben 1100 összesen 1460 kg. értéke 29 frt 20 kr.; felhasználtatott 2 q. kaint, 2 q. Thomassalak = 13 frt 50 kr., a nyereség 15 frt 70 kr.

Szarka Mihály (Nyárs-Apát Pestmegye.) Kevés agyaggal kevert barna homok, terméstebblet az idej 188 kg. a mult évben 167 kg. összesen 355 kg. 7 frt 10 kr. értékben; felhasználtatott 4 q. kaint és 2 q. Thomassalak összesen 18 frt 50 kr., veszteség 11 frt 40 kr.

Dr. Hirsch Alfréd, (Iharos Somogy m.) Tőzeges talaj. Az idej terméstebblet 70 kg. a mult évi 520, összesen 590 kg. 11 frt 80 kr. értékben; felhasználtatott 4 q. kaint 1 q. Thomassalak 14 frt 25 kr. értékben, veszteség 2 frt 45 kr.

A közölt adatokból kitűnik, hogy a Thomassalak és kaint hatása a második évre is kiterjed és a termés különböző mértékben, egyes esetekben igen jelentékenyen fokozhatja.

Az állomás által megindított kísérleteknél a kísérlet tervezetében több tekintetben változást eszközöltem. A kísérletre minden gazdaságban 3 kat. hold nagyságú területet szolgált, melyek közül az 1-ső trágyázatlan maradt, a második 2 q. thomassalakkal, a 3-ik 2 q. thomassalakkal és 3 q. kainttal trágyázott. Külön thomassalakos parcellákat azért tartottam észszerűnek felvenni, mert csak így lehet megállapítani, vajjon a rétnék foszforsavon kívül van e szüksége káliumra is nagy nem. Az alkalmazott mennyiség megfelel a külföldön legtöbb helyen alkalmazottnak, mely mennyiségből, ha a réttalaj ismételve átrágyáztatik a kálium egy q-val esőkkenthető lesz. A kísérlet 59 gazdaságban hajtatott végre. Ezideig beérkezett 52 jelentés, melyek szerint 6 helyen az ár- viz tette tönkre a termést, a többi helyen pedig az eredmény a következő:

Eredménytelen kísérlet ... 7 helyen.
A trágya fokozta ugyan a termést, de csak oly csekély mértékben, hogy a költség megtérülése egyáltalában nem várható. ... 17 "
A trágyázás folytán előállott terméstebblet nem fedezte ugyan a költségeket, de valószínű, hogy az utóhatással együtt a terméstebblet megtéríti a kiadást, esetleg jövedelmet is hoz 10 "
Trágyázás már az első évben jövedelmet szolgáltatott ... 9 "

Megjegyzem, hogy ezen összeállításnál a Thomassalak és kainttal megtrágyázott parcella hasonlított össze a trágyázatlan. Csakis Thomassalakkal megtrágyázott parcellánál más az eredmény, melynek részletezésétől azonban ez alkalommal eltekin- tek, csakis annyit jegyzek meg, hogy a terméstebblet ezen parcellákon rendszerint kisebb, mint a kainttal is megtrágyázotton, de másrészt a költség is kevesebb s így csakis a gazdaságban végrehajtott kísérletek szolgáltathatnak utmutatást arra, hogy minő trágyázási eljárást kövessünk.

Az alábbiakban közlöm azon eredményeket, a melyek teljesen vagy részben kedvező eredményeket szolgáltatottak, remélvén, hogy ezen adatok ösztönzésül szolgál- nak más gazdáknak hasonló kísérletek tételére. A jövedelmezőség kiszámításánál a trágyázás holdankinti költségeit a Thomassalakos parcellánál 850 frtra, a Thomassalakos és kaintos parcellánál 16 frttal számítottam, a széna q-nak árát 2 frttal számítva a költség megtérül az első esetben, ha

a terméstebblet 425 kg., s másodikban, ha az 800 kg.

Megjegyzem továbbá, hogy az alábbiakban I. trágyázatlan, II. thomassalakos, III. thomassalak és kaintos parcellát jelent.

A) A terméstebblet nem térítette meg a költségeket de remélhető, hogy az utóhatás azt megfogja téríteni.

1. Juhé. Tolnamegye, vályogtalaj:

	széna	sarju	összesen
	k i l o g r a m m o k b a n		
I.	800	1380	2180
II.	1098	1430	2528
III.	900	1620	2520

A jövő évben II. parcellának 77, a III-nak 460 kg. A terméstebbletet kell adni, hogy a költség megtérüljön, vagyis a deficit 144 frt, illetve 920 frt. Figyelmet érdemel, hogy a III. parcella terméstebblete a sarjunál jóval nagyobb, mint a szénánál. Jelölül annak, hogy a műtrágya a széna fejlődéséig még nem volt a talajban eléggé eloszlóva.

2. M. kir. ménesbirtok. (Kisbér, Komárommegye.) Humuszos homok:

	széna	sarju	összesen
	k i l o g r a m m o k b a n		
I.	1090	1740	2800
II.	1590	2050	3640
III.	1510	1740	3250

A II. parcella 830 frt tiszta jövedelmet szolgáltatott, a III. parcellának jövő évben 350 kg.-ot kell teremni, hogy a hiány megtérüljön, mely pénzben kifejezve 7 frt. Az eredmény azt bizonyítja, hogy ezen rétnék főleg foszforsavra van szüksége.

3. Szentrokus pusztja (Zalam.) Humuszos talaj:

	sarju	széna	összesen
	k i l o g r a m m o k b a n		
I.	980	1120	2100
II.	1140	1288	2428
III.	1250	1280	2530

A hiány a II. parcellánál 72, a III-nál 370 kg., 144 frt, illetve 740 frt.

4. Duna-Szendahely (Pozsony m.) Humuszos homok. Csak széna kaszálattott. Termés I. 672, II. 930, III. 1130 kg. A hiány 167, illetve 342 kg. = 334 frt és 654 frt. A trágyás parcellákban a here bővebben és korábban virágzott.

5. Lébeny-Szent-Miklós (Mosony m.) Tőzeg.

	sarju	széna	összesen
	k i l o g r a m m o k b a n		
I.	1050	660	1710
II.	1180	660	1840
III.	1350	840	2190

A hiány 295, illetve 320 kg. A thomassalak kaint nélkül nagyon csekély terméstebbletet eredményezett, a mi különben könnyen megmagyarázható, mert a tőzeges rétek káliban szűkölködnek leginkább. A III. parcella terméstebblete sem fedezte ugyan a költségeket, de ez annak tulajdonítható, hogy a rétek a széna kaszálásig viz alatt állottak.

6. Kéthely (Somogy m.) Tőzeg.

	sarju	széna	összesen
	k i l o g r a m m o k b a n		
I.	637	520	1157
II.	700	650	1350
III.	840	775	1615

A hiány 212 illetve 312 kg. Ez esetben is megjegyeztetik, hogy a rét többször volt viz alatt.

7. Szepes Béla, (Szepes m.) Tőzeges homok. A termés I. 2000 II. 2200 III. 2500 kg. A hiány e szerint 225, illetve 300 kg. Megjegyeztetik, hogy a trágyázott parcellákon a fű növekedése erősebb, színe sötétebb zöld volt, miért is biztosra vehető, hogy a jövő évben is terméstebblet fog mutatkozni.

8. Egervár. (Vasm.) Tőzeges talaj. A termés I. 690 II. 900 III. 1195. A hiány tehát 215, illetve 295 kg. Hogy a műtrágya nagyobb

hatást nem gyakorolt a forrás vizes altalajnak tulajdonítottatik.

9. Alsó-Szt.-Iván. (Fehérm.) Vályogtalaj.

	széna	sarju	összesen
I.	1040	1440	2480
II.	1520	1860	3380
III.	1200	1980	3180

A II. parcella e szerint 950 frt tiszta hasznot eredményezett a mennyiben a költség fedezésére szükséges 425 kg.-on felül még 475 kg.-t termelt. A III. parcellán 100 kg. a hiány, a mi onnan származik, hogy a kainit főleg csak a sarjunál tudott hatni.

10. Tász-Külmajor. (Fehérm.) Könnyű fekete homok. A szénatermés I. 600 II. 750 III. 1200. A hiány e szerint 275, illetve 200 kg. volna. Megjegyeztetik azonban, hogy a termés mennyiség csak az anya szénára vonatkozik valamivel kevesebb volt, de az arány hasonló az anya szénához. E szerint tehát ezen kísérletnél a II. parcella termése nem fedezte a költséget, a III-ik parcellán ellenben már az első évben tiszta haszon származott a trágyázásból.

B) A terméstöbbletből a költség már az első évben megtérült, illetve a kísérlet már az első évben tiszta jövedelmet szolgáltatott.

1. Hédrvár (Györmegye.) Humuszos, homokos agyag. A termés

I.	801 kilogramm
II.	1250 "
III.	1600 "

A Thomassalak és kainittrágya tehát a termést megkétszerezte, a költségeket teljesen fedezte a jövedelem jövő évi terméstöbbletből várható. A II. parcella 50 kr. tiszta jövedelmet adott.

A kísérletező megjegyzi, hogy a szigetközi réteken a Thomassalak és kainit a termést megkétszereznék.

2. Beregdaróc (Bereg megye.) Agyag, kevés humusszal.

	széna	sarju	összesen
kilogrammban			
I.	850	1400	2250
II.	850	1450	2300
III.	900	2200	3100

A Thomassalak egymagában tehát terméstöbbletet nem eredményezett, a kainittal együtt az összes költségek megtérítésén kívül még 1 frt hasznot adott, a mi annál figyelemre méltóbb, mert rendszerint agyagos réteken a kainit nem szokott hatással lenni.

3. Gödöllő. (Pest megye.) Vastagrétű tőzeg.

	széna	sarju	összesen
kilogrammban			
I.	1597	1266	2863
II.	1737	1534	3271
III.	2046	1686	3732

A II. parcella tehát majd teljesen fedezte a költségeket, a III. 138 frt tiszta hasznot adott.

4. Baracska. (Fejérmegye.) Agyagos tőzeg.

	széna	sarju	összesen
kilogrammban			
I.	1380	792	2172
II.	1597	1345	2939
III.	1532	1410	3022

A II. parcella 690 frt, a III. parcella 1 frt tiszta hasznot eredményezett:

5. Nagy Daad Sári Fejérmegye. Tőzeges talaj:

I. parcella	1195 kg.
II.	1930 "
III.	2400 "

A II. parcellatermés többlet tehát 735, a III-iké 1205 kg., vagyis a II. parcellán a tiszta haszon 620 frt, a III-on 810 frt.

6. Kassa Abauj-Torna m. agyagtalaj:

	széna	sarju	összesen
I. parcz.	1466	1097	2563
II. "	1920	1570	3490
III. "	2266	1760	4026

A terméstöbblet tehát a II. parcellán 927, a III. parcellán 1463 kg. Tiszta haszon tehát 502 frt, illetve: 1326 frt.

7. Keszthely Zalamegye. Tőzegtalaj:

I.	3708
II.	3708
III.	5562

Thomassalak e szerint teljesen hatástalan volt. A kainittal együtt alkalmazva 1814 kg. terméstöbbletet a tő, a mi 2108 frt tiszta haszonnak felel meg.

Közölt kísérletekből kiténik, hogy a rétek termelését mesterséges trágyafélékkel különböző mértékben, egyes esetekben igen jelentékenyen lehet fokozni. Igaz ugyan, hogy a kísérletek meglehetősen számánál a termés többlet aránylag oly csekély volt, hogy az utóhatásból sem várható a költségek megtérülése. Ezen negatív eredményből azonban korántsem lehet minden esetben azon következtetést levonni, hogy ezen rétek trágyázásra, különösen foszfor és káli trágyára nem szorultak. Külföldön több ízben tapasztalták azt, hogy a rétek kezdetben nem reagáltak a trágyára, ismételt trágyázás után azonban a termés többlet igen jelentékeny lett. P. Wagner ezen körülményt oly képen magyarázza, hogy az illető réteken a kálium felette csekély mennyiségben fordul elő, minek következtében a széna nagyon káli szegény volt és a kezdetben adott káliumot a nomális káli tartalom előállításánál használta fel és csak az ezen mennyiségben felül adott, vagyis a későbbi trágyázásokból származó kálium eredményezett termés többletet, hasonló esetrőlunk is akár hány helyen előfordulhat.

Legközelebb sem szándékozom a kísérletekből azon következtetést levonni, hogy már most minden gazda tartsa kötelességének réteit mesterséges trágyákkal ellátni, csak rákartam mutatni, hogy a mesterséges trágyafélék alkalmazása a mi viszonyaink között is helyenvaló lehet, azt azonban, hogy hol lesz hasznosító ezen trágyázás, hol lesz a Thomassalak egymagában elégedő, hol lesz szükség ezenkívül kainitra is, csak az illető gazdaságban végzett kísérletek utján lehet megállapítani. Ily kísérletek végrehajtására akartam csak a figyelmet felhívni.

Végül megemlítem még hogy számos helyen tapasztalták nálunk is azt amit különben külföldi megfigyelésekből is tudunk, hogy a Thomassalak és kainit nem csak a termés mennyiségére hanem annak minőségére is igen jelentékeny befolyást gyakorolnak.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

A tápláló anyagok aránya és az e szerint való takarmányozás.*)

△ A „Köztelek” 87. számában felvetett kérdésemre köszönettel vettem a válaszokat, de ez nem felel meg az én takarmánykészletemnek, miután csak az ökröknek adhatok répát, az idej rossz takarmánytermés miatt, de ürüimnek nem.

Tehát úgy szeretném az összeállítást, hogy az inkább tengeri és szénából telnek ki, úgy szintén az ökrök hizlalásánál is a tengeridára etetés is befoglaltatnék. Különben sem tudnám a repcepogácsát oly

*) Észrevételek a „Köztelek” 87. számában fenti cím alatt megjelent feleletre.

nagy mértékben alkalmazni, (de ha jobb, mint a tengeri, beszerzem), mert ez itt nem kapható és darabban sincs a repcepogácsához. Még az is kérdem, hogy a közleményben leírt adagok miként volnának feleltethetők? Hogyan volna a reggeli etetés, és hogyan az esteli? Hogyan kellene vegyíteni a répát, szénát, árpadarát, repcepogácsát és polyvát?

Hogyan felelne meg a következő összeállítás a táparány szabványoknak a hizó-ökröknek, 1000 kg. élősúlyra: 40 kg. répa, 3 kg. tengeridára, 3 kg. árpadara, 5 kg. széna jó minőségű vagy esalamádé, 10 kg. árpa- vagy buzapolyva? Lehet-e a hiányzó buzakorpával és repcepogácsával pótolni? Az ürüknek megfelelően páronként 90 kgra számítva: 50 dkg. tengeri szeműl, 2 kg. jó sarju széna és luczerna, 2-3 kg. árpa- vagy buzaszalma? Ezen állatok 3 hó alatt lennének meghízulva és a táparány szerint össz állított takarmányok után mennyit javulnának, kilogrammokban kifejezve?

Mielőtt soraim befejezném, visszatérek a multkor feltett kérdésemre, melyet nem méltóztattak megérteni, mert én úgy gondoltam, hogy az ökrök naponként csak 200-240 kg. répát kaptak, így nem volt ez napiadagnak sok, de nem is tapasztaltam, hogy ökreimnél hasmenést okozott volna. Így azt hiszem, hogy a takarmány értéke igen összevág a táparány szerint feltehető takarmány értékével és még az a kérdés, hogy a táparány szerint feltehető takarmánytól félhiznak-e 1450 kgmíg.

H. Nánás

H. S.

A felszólaló a 473. számú kérdésben elmondta, hogy miként takarmányozta eddig hizóökreit és ürüit, mennyi és milyféle takarmányt adott egyiknek is másiknak is. Külön részletezve tünteti fel a hizóökrök takarmányozását havonként jelezvén, hogy a többi takarmányokon kívül az első hóban ad 1050-1100 mm. élősúlyra reggel 90-110 kg. répát és este 90-100 kgmót; a második hóban a reggeli és esteli répa adgot is 100-120 kgra emeli föl, tehát akkor naponta 200-240 kg. répát etetett. Folytatva tovább azt mondja: „Így tart öt hóig folyton emelve a répaadagot 180-200 kgmíg”.

Bár lehetetlenségnek kellett tartanom, hogy az ökrök ily mennyiségű répát képesek volnának félvenni, a kérdést másként nem értelmezhettem mint úgy, hogy az ötödik hónapban már 360-400 kg. répát etet, nem pedig egy, mint a hogy a felszólaló most mondja, hogy t. i. állatai naponta csak 200-240 kg. répát kapnak, mivel ezen répa-mennyiséget már a második hónapban megkapták és ezen mennyiséget a kérdés szerint még fokozta.

Ebből kiindulva a tulságos mennyiségben adagolt répát a feleletben foglalt takarmány összeállításban 60-70 kg. napi adagra (1000 kg. élősúlyra számítva) redukáltam. Hogy pedig ezen jóval kevesebb mértékben adagolt répa-mennyiség miatt benne álljon azon körülmény, hogy a felszólaló répáját esetleg nem tudná felhasználni, a juhok takarmányösszeállítását is répa felhasználásával készítettem. Tehettem ezt azért is, mert kérdésében nem említette a felszólaló, hogy mennyi áll rendelkezésére hizóinak takarmányozására egyik-másik takarmányból, míg most felszólalásában jelzi már, hogy répája nincs elegendő, a rossz termés miatt.

Felszólalásában azt mondja továbbá, hogy repcepogácsát nem tud annyit beszerezni, mint a mennyi a feleletben ajánlva van, de még kellőleg előkészíteni sem tudná, mint hogy e célra alkalmas géppel nem rendelkezik, míg kérdésében mindezekről csak annyiban emlékezik meg, hogy „A táparány ezéltől adhatók . . . repcepogá-

esá
hiz
me
me
ará
épp
sz
táp
szü
vis
mí
lag
ny
öss
hag

vet
kér
més
me
tak
hog
hiz
fele
oka
vilá
hog
hog
t. i
taka
ne
den
ha
és
tess
taso
a ta
nyis
més
kés
mert
leg
kar
rend
azér
ségé
olya
a va

ben
nyoz
mult
meg
azon
nak
vann
lítás
felel
jelze
kivül
buza
mive
22-89
kg.
mi
kg.
zsir
ben
igy
belü

het
anya
sége
gét
és
ez
Ada
rit,
3-5
Ez
let
jét,
kap
40
kg.

esát is. Nem tudván mindezeket és mert a hizlalásnál a fehérje dus takarmányok azok, melyekkel a legtöbb eredmény érhető el, a melyek segítségével lehet a helyes tápláló arányt összehozni, és mivel a repezopogácsa éppen ilyen takarmány, mert átlag háromszor annyi fehérjét tartalmaz, mint a tengeri, tápláló anyagainak egymáshoz való aránya szűkebb amezénál, továbbá mert rendes viszonyokat véve a gyári hulladékokban, mint a milyen a repezopogácsa is, aránylag olcsón juthat a gazda nagyobb mennyiségű fehérjéhez, vettem bele az ajánlott összeállításba nagyobb mennyiségbe ezt és hagytam ki a tengerit.

Az eddig elmondottakból pedig az következik, hogy feleletemben igyekeztem a kérdésben foglaltak szerint eljárni és ha még is az ajánlott összeállítás nem volt megfelelő, mert a felszólalónak nincs annyi takarmánya, mint a mennyi szükséges ahhoz, hogy az ajánlott mód szerint takarmányozza hizóit és hogy e miatt az összeállítás nem felelt meg várakozásának úgy annak, egyedüli oka az, hogy a 473. számú kérdés nem volt világosan és oly értelemben feltéve, mint a hogy annak lenni kellett volna. Eppen ezért, hogy ily körülmények be ne álljanak, hogy t. i. a sok munka és fáradság, melylyel a takarmány összeállítások készítése jár, kárba ne vesszen, leghelyesebb volna, ha mindenki maga készítené azokat, vagy pedig ha bármilyen okból is nem áll módjában ez, és készíttetni akarja, akkor legalább ismeresse azon adatokat, melyekre ilyen számításoknál szükség van, mint a milyenek pl. a takarmány minősége, az adagolható mennyiség, az értéke, beszerzési ára stb. Természetesen sokkal helyesebb, ha ki-ki maga készíti az összeállításokat nemesak azért, mert így takarmánykészletének megfelelőleg annyit venne be egyik vagy másik takarmányból az összeállításba, a mennyi rendelkezésére áll arra a célra, hanem azért is, mert ismerve takarmányának minőségét, annak tápláló anyag tartalmát is olyannak vehetné föl, mely legközelebb áll a valódihoz.

Ezeket előre bocsátva a következőkben arról akarok szólni, miként takarmányozza hizóállatait. Mint hogy pedig a multkor ajánlott összeállítások nem feleltek meg, azokról nem szólok és így az alábbiak azon takarmány összeállításokra vonatkoznak, melyek mostani felszólalásában jelezve vannak. A most jelzett takarmányösszeállítás a hizóokröknek csak azon esetben felel meg a hizlalás első időszakában, ha a jelzett 40 kg. répán 3 kg. tengeridarán stb. kívül naponta 1000 kg. élősulyra, 3 kg. buzakorpát és 2-5 kg. repezopogácsát is etet, mivel ezeken kívül az összeállításban csak 2289 kg. szárazanyag, 142 kg. fehérje, 036 kg. zsir és 1299 kg. szénhidrát van csak, a mi kevés, míg ezekkel egyetemben 2771 kg. szárazanyag, 240 kg. fehérje, 064 kg. zsir és 1491 kg. szénhidrát lesz a keverékben és a tápláló anyagok aránya 1:68-hez, így tehát állatai az első időszakban körülbelül helyesen volnának takarmányozva.

A második időszakban már nem etethet 10 kg. polyvát, mert ekkor a szárazanyag tartalom igen sok volna, hanem szükséges, hogy ezen időben ennek mennyiségét kevesbitse meg, és szénából, korpából és pogácsából adagoljon többet, mert csak ez esetben lehet a takarmányozás helyes. Adagolhat ekkor 40 kg. répát, 4 kg. tengerit, 3 kg. árpát, 8 kg. szénát, 4 kg. korpát, 35 kg. repezopogácsát és 2 kg. polyvát. Ez esetben állatai 1:56 táplálóarány mellett 2602 kg. szárazanyagot, 297 kg. fehérjét, 080 kg. zsirt, 1486 kg. szénhidrátot kapnának. Végül a harmadik szakban adhat: 40 kg. répát, 3 kg. tengerit, 3 kg. árpát, 8 kg. szénát, 4 kg. korpát, 24 kg. repezopogácsát, 4 kg. polyvát. Az arány itt 1:60-hoz, mert 2590 kg. szárazanyag tartalom mellett 263 kg. fehérje, 069 kg. zsir és 1476 kg. szénhidrát van már összeállításban lévő takarmányok összegében.

Az összeállításban újra szerepel a repezopogácsa bár kevesebb mennyiségben, mint megelőzőleg, mert ezzel lehet csak elérni a helyes arányt jelen esetben, mert a többi szemes- és abraktakarmányok szaporításánál a szénhidrát tartalom volna sok, a fehérje tartalom még is kevés és így az arány tágabb lenne. De bele vettem újra az összeállításba a repezopogácsát, bár nem szükséges, hogy éppen ez legyen, lehet bármely más hasonló arányú és táplálóanyag tartalmi abraktakarmány is — mert * alatt jelzi, hogy ha a repezopogácsa jobb, mint a tengeri, hajlandó azt beszerezni. Mind a kettő jó takarmány, azonban jelen esetben csak akkor felel meg egyik is, másik is, és az összeállítás csak akkor lesz helyes, ha a tengeriből és repezopogácsából annyit ad, a mennyit jeleztem. Eppen ezért a pogácsa beszerzését ajánlatosnak tartom.

Az üröknek sem megfelelő azon takarmánymennyiség, mely jelezve van, mert átszámítva, 1000 kg. élősulyra 426 kg. szárazanyagot, 025 kg. fehérjét, 806 kg. zsirt, és 200 kg. szénhidrátot kapnának csak, mely mennyiség kevés, eltekintve a szárazanyag és szénhidrát tartalomtól, a mely meg igen sok. Sokkal helyesebb volna, ha száz kg. élősulyra kezdetben 05 kg. tengeri darát, 2 kg. luczernát, 1 kg. sarjut és 05 kg. árpaszalmát adna, míg később a takarmányozást úgy változtathatná meg, hogy adagolna 07 kg. tengerit, 25 kg. luczernát, és 08 kg. sarjut. Az előbbiben van 350 kg. szárazanyag, 030 kg. fehérje, 006 kg. zsir és 147 kg. szénhidrát (arány 1:53), az utóbbiban 34 kg. szárazanyag, 035 kg. fehérje, 007 kg. zsir és 145 kg. szénhidrát (1:46)

A hizóokröknek takarmányösszeállításába azért nem vettem be a csalamádét, mert nem jelzi, hogy mennyit adhat belőle, és különben is nem ajánlom etetését a jelen körülmények között, mert már a répában úgy is elegendő mennyiségű vizet kapnak az állatok, mit még fokozni a vizenyős csalamádénál nem volna észszerű. A mi a takarmány előkészítését illet, arra nézve az mondható, hogy a szalastakarmány minden előkészítés nélkül szálasan etetendő, kivéve a szalmát, melylyel a polyva mindenütt helyettesíthető, és melyet szeeskázva észszerű etetni. A korpát, a megdarált árpát és tengerit megnedvesített polyvával vagy szeeskával keverten kell adagolni, valamint a repezopogácsa is dió vagy mogyoró nagyságúra feldarabolva etetendő. Ennek elaprózására alkalmas gép hiányában, ha elég száraz, történhetik kalapácsal, fejszével, vagy pedig előkészíthető takarmányozásra áztatás, leforrázás, főzés, párlás által is, mely eljárások közül a párlás és főzés igen ajánlatos — bár a költségek így többre rugnak mig — mert ezen két eljárás után a nem nagyon romlott, penészes avas vagy sok vadrepezt tartalmazó pogácsa is minden baj és hátrány nélkül föl takarmányozható.

Különböen legezészerűbb az etetést úgy eszközölni, hogy a felaprózott répából s a többi apró takarmányból, polyva és szeeskából egy keveréket készítenek, melyhez még, fejenként 30-40 gmot számítva, sőt is adnak. Ezen keverék fele reggel, délből a szalastakarmány $\frac{2}{3}$ része, és este felé a kevert takarmány másik fele és este a szálas takarmány $\frac{1}{3}$ része etetendő föl, igyekezve azon, hogy a takarmányozás mindig azon időben és hogy egyik takarmányozásról az átmenet a másikba fokozatosan történjék.

A hizlalás eredményével megeléged-

hetünk, ha ökröknel 1000 kg. élősulyra naponta a sulygyarapodás 2 kg. Ennél több is lehet, mi a helyes takarmányozáson kívül még a fajától kortól és még sok minden mástól függ. A juhoknál szintén igen nagy befolyással van a fajta a sulygyarapodásra. Haubner és Hofmeister kísérletileg megállapították, hogy egy sulygyarapodáshoz 263 rész nitrogéntartalmu és 1378 nitrogénmentes táplálóanyag szükséges. Ezt tekintve a napi sulygyarapodás jelen esetben a jelzett takarmányozás mellett körülbelül 120-122 gmot tenne ki, a mi 90 nap alatt 1080-1107 kg-nak felelne meg.

Egy más kísérlet szerint a juhoknak 9-10 kg. szárazanyag után lehet 1 kg. sulygyarapodást várni. Ha ezt vesszük a számítás alapjául, akkor 90 nap alatt a 100 kgmos üröknek, a jelzett takarmányozás mellett, 3105-3444 kg-mal kellene gyarapodnia, mi 0382-0344 kg. napi suly gyarapulatnak felel meg. Míg az utóbbi eredmény tulságos soknak látszik, még akkor is ha a juhok hizékonyosságát figyelembe vesszük, addig a megelőző 120-123 gr. napi sulygyarapodás nagyon kevés. Valószínűleg az eredmény a kettő között lesz, t. i. hogy napi gyarapodás 232-252 gr-mal fog lenni csak.

Ha a felszólaló tényleg csak 200-240 kg. répát etetett állataival, akkor a megelőzőleg szokásos takarmányozásnál az elfogyasztott táplálóanyag értéke jóval kevesebb lesz, mint a mennyinek feleletében fölvettem, de még mindig több annál, mint a milyen értéket képvisel az ajánlott takarmány összeállítás, mert ezen répa mennyiség még most is tulságos sok.

Végezetül még csak azt kívánom jelezni, hogy a táplálóanyag szükséglet és arány szerint való takarmányozás, bár kísérletileg lett megállapítva, még is a gyakorlatba nagyon bevált, mit bizonyít az, hogy a takarmányozás általánosan ily alapon történik, mert belátták, hogy helyesen és olcsón takarmányozni, kielégítő eredményt elérni ily alapon való takarmányozással lehet csak. Miért is a felszólaló egészen nyugodt lehet, hogy hizói azon idő alatt, mint a megelőzőleg szokásos takarmányozás után fognak legalább annyit gyarapodni mint akkor gyarapodtak, természetesen csak akkor, ha a hizlalás teljesen rendbe megy végbe és semmi féle gátló körülmény közbe nem jön.

Sztankovics János

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Állati hullák feldolgozása.

I.

Külföldön újabb idő óta nagyon behatóan foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogyan lehet az állati hullákat vagy közfogyasztásra nem alkalmas állati testrészeket mezőgazdasági és ipari célokra feldolgozni, a helyett, hogy azok a nálunk még kizárólagosan divó eljárás szerint egyszerűen a földbe elátsanak. Az előbbi eljárásnak nagy előnyeit az utóbbi fölött már meggyőző módon mutatta ki e helyen Rác tanár (l. „Köztelek” 1894., 102-103. sz.), úgy, hogy azok ismertetésétől ezuttal eltekinthetnek.

Elég ez alkalommal csak arra utalnom, hogy megfelelő készülékek segítségével sikerül egyfelől a hullákban netalán létező ragályanyagokat teljes biztossággal megsemmisíteni, másfelől pedig a hullákból majdnem az összes zsir és a nitrogéntartalmu anyagok, valamint a sok ipari (zsir, illetőleg mezőgazdasági célokra (műtrágya, állati tápszer) megmenthetők. Ha megmondjuk, hogy nálunk évenként mily sok ezer

	Nitrogént %	Foszforsavat %
Csontliszt	3.06	26.86
Husliszt	7.10	4.35
Trágyapor	6.67	8.15

A költségek és az üzleti eredmények természetesen a feldolgozandó anyag mennyisége és minősége, valamint a helyi viszonyok szerint széles határok között ingadoznak. Szolgáljon idevonatkozólag egyik példának a bialai sertésvesztéglővel kapcsolatban létesített telep.

Itt az egészen új épület 8200 forintba, a dezinfektor az összes melékkészülékekkel együtt 8700 forintba kerül; az összes befektetés tehát 16,900 frt.

A személyzet áll egy gépészből és két munkásból; az előbbi 1.50 frt, az utóbbiak egyenkint 70 kr. napibért kapnak.

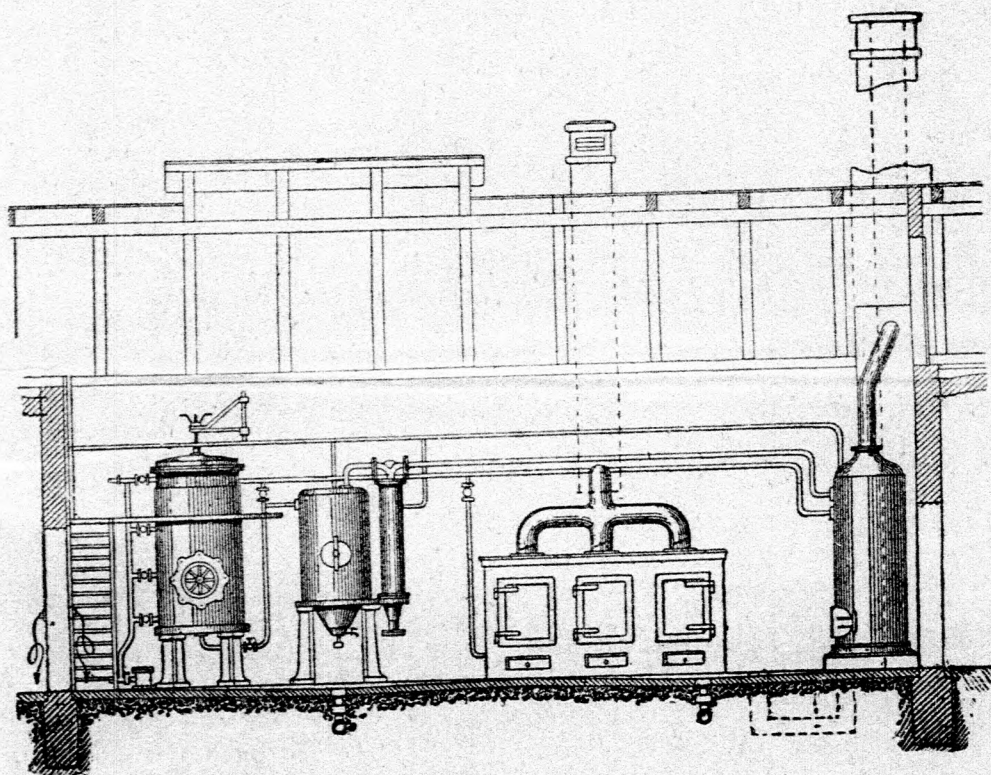
M. é. június 2-től november 2-ig, vagyis 141 nap alatt a készülék 29 ízben, átlag tehát csak minden ötödik napon volt működésben. A mondott idő alatt összesen 18,640 kg. állati hulladékot (7 nagy állat kivételével csupa fiatal sertést) dolgoztak fel; egy-egy alkalommal tehát átlag 621 kg.-ot (a kazán befogadó képessége 1200 kg.).

radna, míg a bevétel a feldolgozott anyag mennyisége arányában emelkednek.

Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy gyepmesteri telepeken az eredmény kevésbé kedvezővé alakulna, mert itt túlnyomólag soványabb állatokat kell feldolgozni. Bizonyítja ezt Berlin egyik külvárosában létező ilyen berendezés üzleti forgalma, mely szerint a zsir a feldolgozott hulladagnak csak 5-10%-át, a hus és a csontliszt együttesen annak 15-20%-át teszi ki.

Ez adatok alapul vétele mellett megközelítőleg meg lehetne készíteni pl. egy Budapesten esetleg létesítendő berendezés forgalmának előirányzatát. Itt egy év alatt kb. 460,000 kg. állati hulladékot kell megsemmisíteni. Ezt az anyagot 2,000 kg.-ot befogadó készülékkel 230 nap alatt lehetne feldolgozni. A készülék berendezése — az épületektől eltekintve — kb. 17,000 frt költséget igényelne. Ezek után a forgalom előreláthatólag következőleg alakulna:

Bevétel.	
Zsir 7% = 322 mm. à 28 frt	9,016 frt
Szilárdtermék 17% = 782 mm.	
à 7 frt 10 kr.	5,562 „
Összesen	14,578 frt

267. ábra. Kafill dezinfektor, közepén e szárítószekrényvel.

Ilyen csekély üzem mellett a bevételek és a kiadások következőleg alakultak:

Bevétel:	
Zsir 3263 kg. = 17.0% q-ja à 28 — frt	913.64 frt.
Huspor 1960 „ = 10.5% „ à 7.10 „	139.16 „
Csontliszt 467 „ = 2.5% „ à 10 — „	46.70 „
Összesen	1099.50 frt.

Kiadás:	
A befektetett tőke amortizációja 6% 141 napra	390.60 frt.
A gépésznek 141 napra à 1.50 frt.	408.90 „
Két munkásnak 141 napra à —.70 frt.	110. — „
Két waggon szén à 55 frt	
Összesen	809.50 frt.
Bevétel	1099.50 „
Bevételi többlet	290. — frt.

A nem egészen öt hónap alatt tehát, dacára annak, hogy a készülék átlag csak minden ötödik napon működött és hogy akkor is csak a kazán térfogata felének megfelelő hulladék került feldolgozásra, az üzlet az összes befektetett tőke 1.7%-ának megfelelő tiszta nyereséget eredményez.

Nyilvánvaló, hogy ha a készülék sűrűbben és teljes mértékben vétetnék igénybe, akkor az eredmény sokkalta kedvezőbb alakulna. A költségek egyrésze ugyanis, u. m. a befektetett tőke kamatja és törlesztése, valamint a személyzet fizetése ugyanaz ma-

Kiadás.	
A befektetett tőke amortizációja (10%)	1,700 frt
A gépész évi fizetése	1,000 „
5 munkás napi bére à 1 frt	1,825 „
Köszén kb. 322 mm. à 1 frt	
50 krajczár	4,830 „
Összesen	9,355 frt

Ilyen óvatos számítás mellett is tehát a befektetett tőke amortizációján kívül még több, mint 5,000 frt volna a tiszta nyereség.

A szóban levő üzem rentabilitását legjobban bizonyítja egyébiránt az a tény, hogy Berlinnek Brietz nevű külvárosában egy iparos kizárólag az ilyen módon berendezett telep jövedelméből tartja fenn magát és családját, úgy hogy már egy pár év alatt némi jómódra tett szert és pedig dacára annak, hogy a hulladékot Berlin városa területén összevásárja (egy lóért pl. átlag 15 márkát fizet.)

Mindezek szerint tehát a Kafill-dezinfektor, némely hátrányai dacára is, megfelel a céljának, mert az állati hullákban foglalt minden ragályanyagot megsemmisít, a zsirt, a fehérjeféleket és a sókat majdnem össze-

ségükben értékesíthetők ké teszi, a mellett pedig a költségek, illetőleg az üzem anyagi eredménye szempontjából is kedvező beszámítás alá esik.

Dr. Hutya Ferencz.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Még egynehány szó a herecséplésről.

A m. kir. államvasutak gépgyára a „Köztelek“ nov. 13-iki számában közölt herecséplésről szóló cikkemet illetőleg felkért, hogy a gazdaközönség érdekében tegyek közzé nyilatkozatot, miszerint a cikkemben említett érdes sodronyszövet az államvasutak gépgyára ez év aug. havában 3446 sz. alatt szabadalmazott herecséplő szerkezetének egyik leglényegesebb részét képezi és annak alkalmazása szabadalmába ütközik.

Erre vonatkozólag ki kell emelnem, hogy az érdes sodronyszövet herefejtő gépek gyártásának kezdete óta ilyeneknek mai napig is leglényegesebb részét szokta képezni. Így pl. a Löhnert-féle, a Graepel Hugó által gyártott a Gerendy-féle és még több más heremagfejtőnek is leglényegesebb részét képezi ezen érdes szövet kapcsolatban verőlemez dobbal. Mindezek, épp úgy mint az államvasutak gépgyárának fentemlített legújabb szabadalma az érdes szövetet kizárólag a lecséplést gubónak kidörzsölésére használják, utóbbi gépgyár pedig a szövetet a leírás szerint a dobozkosár baloldali egyharmadára huzza, a melyen csupán a gubó megy keresztül, míg a szalmas here a dob másik két harmadrészére kerül.

Az én szerkezetemmel az az elv van megvalósítva, melyet a 2277. számú és 1894. okt. 30-án kelt, tehát az államvasutak gépgyára szabadalmát majdnem egy évvel megelőző szabadalmam kifejez. Ennek értelmében egyetlen dobon egyidejűleg történik a gubó lecséplése a szalmas heréről és a mag dörzsölése a gubóból, mi eddig még sehol meg nem valósított, mert a legtöbb szerkezetnél külön dobon folyik a cséplés és más dobon a dörzsölés, sőt olyan szerkezetek is léteznek, melyeken a munkát három dob között osztotta meg a gépgyáros.

E helyen tehát azt kívánom konstatálni, hogy egyetlen dobon, egyidejűleg végezni a kétféle munkát csak az én 2277. számú szabadalmam szerint lehet.

Ha már most én előveszek egy darab érdes sodronyszövetet, a minőt bármely buza vagy árpakoptatógépen is használnak, és én ezen szövetet másképp helyezem el mint az államvasutak gépgyárát, i. nem a dob egyharmadán, hanem annak egész szélességén végig, ha továbbá én ezen sodronyszövettel egész más munkát végeztek, mint az államvasutak gépgyára, mely a szöveten épp úgy, mint a többi fentemlített feltaláló csupán csak dörzsöl, én pedig nem csak dörzsöltetek a szöveten, hanem egyidejűleg cséplettek és dörzsöltetek is rajta és szerkezetemnek minden más része is eltérő az eddigiektől, akkor nyilvánvaló, hogy az én szerkezetem úgy keletkezése mint részeinek elrendezése s végül munkájának folyamata szempontjából az államvasutak

gépgyára szerkezetétől és bármely mástól is annyira eltér, hogy ebből kifolyólag ama vádnak még látszatát is a leghatározottabban kénytelen vagyok visszautasítani, mintha szerkezetem bármely más szerkezetnek utánzata lenne. Ha pedig az érdes sodronyszövetnek, ezen közkeletű és többféle czélra használt iparcikknek alkalmazásától éppen engem lehetne eltiltani, ki egészen más módon használok fel ezen anyagot, mint az államvasutak gépgyára, a mely gépgyár viszont a maga részéről épp oly czélokra kívánja felhasználni, mint a hogy azt a fentemlített több feltaláló teszi, az igazságnak olynemű felfordítása lenne, — ellentétben a m. kir. államvasutak gépgyára felfogásával, — mely a gazdaközönség érdekével legalább is homlokegyenest ellenkeznek.

A szabadalomsértésről tudjuk, hogy azt csak valamely szabadalom tárgyának utánzása és az utánzatnak üzleti haszonczéljából történő forgalomba hozatala által lehet elkövetni. Mig azonban szerkezetem bármely más szerkezet utánzásától távol áll, gazdatársaimnak nyilvánosan adott utasításaim és bármely haszonról való lemondásom bizonyítják azt, hogy a szabadalomsértés kellékei hiányoznak.

Ennél fogva nyugodtan ajánlhatom mindazon gazdáknak, kik olesón és biztosan kívánának herét csépelni, hogy a mostan bekövetkezendő munkaszünetben házilag készítsék el az ajánlott szerkezetet és ha még van néhány szekérnyi magherájuk tegyék meg a szükséges előkészületeket a jövő cséplés érdekében.

Gróf Teleki Arvéd.

IRODALOM.

Die bosnische Pflaume. Eine Handelsstudie von Dr. Theodor P. Zurnie. Herausgegeben mit der bosnischen-herzegovischen Landesregierung. Wien 1895. A Fenti czim alatt nem rég hagyta el a sajtót egy ép olyan érdekes, mint tanulmányos füzet a melynek értékét emeli az, hogy hivatalos adatok nyomán állítván össze az ott közölt adatok hitelességében nincs okunk kételkedni. Minket természetesen elsősorban a boszniai szilvatermelés emelésére és értékesítésére fordított kormány intézkedések érdekelhetnek; nem különben ama statistikai adatok, a melyek a szilvatermelés emelkedését a feldolgozás tökéletesítését és az értékesítés módját, végül azt az összeget tünteti fel, a mely ezen egy gyümölcsfajtát elsőrendű közgazdasági tényezővé emelte.

Mindjárt a házi szilvafa rövid jellemzésénél azon érdekes adatot találjuk, hogy Boszniába sok valószínűség szerint, hazánkból került a szilva, legalább erre enged következtetni annak ott divó szláv neve, a mely hol *bistričanke* (besztercei) hol ismét *požeškinje* (pozegei) nevek alatt fordul elő. Természetes, hogy az idők folyamán az égalj és a talajmódosító befolyása folytán egy önnálló változattá fejlődött ép úgy mint látjuk ezt nálunk is ha egyes kedvező szilvavidékek terményeit összeasonlítjuk egy más kevésbé kedvező vidékével. Ezután következik egy táblázatos összeállítás Bosznia mind a 6 kerületében egyenként és összegezve 12 év alatt 1883—1894 évenkénti szilva terméséről. Ebből egyuttal nemcsak az emelkedés mérve tűnik ki, hanem az is, hogy 10 évi átlagra hány jó, közép- és rossz termés esik. Érdekes,

hogy az első évben az össztermés 78,893,657 hl. volt, a mult 1894 évben ellenben már 186,051,777 hl-re emelkedett, közben, természetesen, voltak rossz évek és általában azonban 1887-től kezdve rohamos fejlődés konstatálható, mely körülményből Kállay közös pénzügyminiszter körültekintő és a lakosság jólétét előmozdító gondoskodása tűnik ki, ki nemcsak a szilvatermelés emelésére fordított kellő figyelmet, hanem meghonosította Franciaország legjobb aszalóját, gondoskodott olesó és gyorsközlekedésről és Brékában, mint a szilvatermelés központjában egy valószínű szilvabörzét szervezett hatósági felügyelet alatt, miáltal megóvta a termelő és kereskedő érdekeit egyaránt nem esuda tehát, hogy a világ minden részéből odasereglenek a kereskedők vagy azok megbízottjai, minek következtében az üzletek gyorsan lebonyolítottak úgy, hogy mire beáll a tél a termelő már tuladott összes szilváján.

Hazai termelőink is igen sok érdekes adatot találnak e füzetben, miért is gondoskodott szerkesztőségünk, hogy az érdeklődőknek rendelkezésükre álljanak e füzetek. Egy 5 kros levélbélyeg beküldése mellett díjtalanul küldjük meg e füzetet. —x—

Uj művek.

Royal commission on agriculture, Report by Mr. R. Hunter Pringle. England (Yorkshire) London, 1895.

Royal commission on agriculture, Report by Mr. James Hope. England, (Berwick, Edinburgh, Elgin) London, 1895.

Royal commission on agriculture, Report by Mr. Wilson Fox. England (Luffolk) London, 1895.

Royal commission on agriculture, Report by Mr. R. Henry Rew. England (Dorset) London, 1895.

Royal commission on agriculture, Report by Mr. R. Hunter Pringle. England (Northampton) London, 1895.

Royal commission on agriculture, Minutes of evidence, with appendices. Volume II.

A sertésvásárok rekonstrukciójához.

Egy tisztátalanná vált lakásból a midőn azt lakhatóvá akarjuk tenni, az elavult berendezést is kifogjuk dojni, — így kell, hogy a midőn a sertéspiacokat kitakarítjuk s nagy fáradság és áldozat árán ismét használhatóvá tesszük a sertésüzlet berendezésével, t. i. elavult szokványjaival is cselekedjünk és ezeket is egészséges alapokra fektessük.

Nincsen czifrább és esztelenebb szokvány, mint a mely nálunk a sertéskereskedelemben divik. Ha nálunk a gazda sertésére az alkut megkötötte, csak komplikált számadás után jut annak tudatára, hogy voltaképpen mennyiért adta el annak párját vagy darabját. Mert az árt rendszeren súly szerint állapítván meg, előbb a súlyból darabonként le kell ütnie 45—50 kilót külön alku szerint — sőt öregebb állatoknál gyakran 60 kilót is — és ha aztán ki lesz számítva a tisztasúly készpénzben, ebből ismét leütünk 4%-ot. És miért ez a czifra alku és ez a számadás? miért nem adják és veszik a sertést élősúlyra minden mellék procedúra nélkül, a mint az Budapesten is a szarvasmarhavásáron rendszeresítve van? Erre pedig csak azon felvilágosítást kaphattuk, hogy: „régí szokás, melyen nehezen lehet változtatni”. Ezen sorok írója azonban azon véleményben van, hogy ha a régi rossz szo-

kásokat esupa pietásból és restelkedésből respektálni és fentartani kell, akkor hiba volt az olajmésestől a villanyvilágításig, a középkori postakocsitól a vasuti zonarendszerig haladni, sőt még azon tradicionális szokásról sem lett volna szabad lemondanunk, hogy az ebédre szánt pecesenyét Arpad se-regei módjára a nyeregkápa alatt tegyük élvezhetővé.

A kérdés csak az lehet: jó-e vagy rossz a kérdéses szokvány, igen vagy nem? — indokolva van-e vagy sem? és ha nem az, akkor ki kell seperni a szabad forgalom elől, és át kell térni a forgalom legigazoltabb következményéhez, az egyszerű alku és elszámoláshoz.

A mint ezen lapokban már egyszer el volt mondva, sehol másutt a civilizált világban a sertéskereskedelemben más alkut nem ismernek, mint élősúly szerint minden levonás nélkül; csak egy piacozon tesznek kivételt, t. i. Berlinben, a hol a súlyból 60 kilót számítanak le páronként, — de csak *magyar sertés után*. És mi szépen megköszönjük a német szomszédnak ezt a megkülönböztetést, de nem kívánunk belőle ezentul.

A bécsi sertéspiacozon is élősúly szerint árulnak, sőt az ottani abuzust is; hogy a szarvasmarha súlyából bizonyos súly mennyiséget — melynek magassága alku tárgya volt — leszámítottak, a helytartóság legujabban szintén *beszüntette*.

Most ajánlkozok tehát az alkalom, hogy a midőn a kőbányai sertésvásár megnyitása előtt állunk, az orsz. gazdasági egylet egész befolyását felhasználja arra nézve, hogy Kőbányán, valamint minden magyarországi vásáron élő állatok csak élősúly szerint (vagy párszámmra) minden levonás nélkül alkudtassanak, a vásárokkal egy időben a szokványok is tisztáztassanak és egészséges alapra fektetessenek. B. H.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

496. kérdés. Tarka ökröket szándékozom nagyobb számban hizlalni s a hizlalási időt 150 napra kiterjeszteni egyenlő három részre osztva.

Rendelkezésemre áll jó minőségű löher-széna, ezukorrépaszelet savanyítva, kukoricadara és tökmagolajpogácsa.

Kérek szíves utbaigazítást a tápláló arány helyes megjelölésével, mennyit adjak időszakonként 1000 kg. élősúlyra a fenti takarmányból, hogy az ökrök teljes kihizást érjenek el.

Hobol.

J.

497. kérdés. 10—12 éves, a nyári szárazságban végzett nehéz szántásban elcsigázott magyar ökrök szándékozom november 15-én hizlalásra lekötöni. Takarmánynemükből jóminőségi réti széna, egészséges zabosbüköny, széna és rendszeren megázott, gazos hereszéna áll rendelkezésemre, továbbá jó tavaszi árpa, szalma- és buzapolyva. Van egy kevés buza- és árpaocsu és elegendő szemes tengeri, melyeket megdaráltatok, korpát pedig olesó áron beszerezhetek. Takarmányrépát, egy 4 havi hizlalásnál 1000 kg. élősúlyra naponta 60 kgrmot adhatok.

Kérem tehát, hogy ezen takarmányokból milyen adaggal és beosztással érhetem el, naponként kétszeri (reggeli és délutáni) etetés által a legjobb eredményt? A hizlalást esetleg 5 óra is kiterjeszthetem.

Pankota.

L. S.

49
kocztát
nak és
kint, a
nak ad
hizlalha
árpa,
mennyi
czák na
P.

49
köteles
tulajdon
nem lép
anélkül
nával.
ki lett a
tén kiad
Me
és kész
bérlelő
a mező
telen fiz
kötöttet
törvény
Olg

500
magot
belőle le
Bud

501.
gének ha
mennyisé
Kati

Fel
esére néz
záról szo
gositás, m
nyozás ez
ritkán is
lására.

Ily k
dést tavó is
lencséje a
tal meg
kében me

Vegy
a borsóho
keztetni l
lencsét is
Tartalmaz
lencse 87
légenytart.
(2.9), 53.0%
4.9% növé
(2.3) vagy

mint a z
a borsó
még gazd
nincs vég
ben volna
pedig nem
hető anya
adunk, ug
hetők köz
tartalmu
légenytele
emészthet

Adha
darált áll
nek és n
tőleg erő
bieknek
és napi a
s malaczo

Nyuj
igás lova
gyanánt,

498. kérdés. Beállítottam 40 drb mintakozzát 3-4 éveset, melyek középerőben vannak és jelenleg 200 kgot nyomnak páronkint, a koczák j. é. február 10-ikére el vannak adva és szeretném ha 400 kilóig felhizlalhatnám párját. — Rendelkezésemre áll árpa, tengeri és répa. Mit étessek velök, mennyit, szemesen-e vagy darálva? A koczák nagyon jól esznek bármit is.

P.-Szt-Kozma.

B. Gy.

499. Kérdés. A mezőőrök fizetését ki köteles teljesíteni, a bérlő vagy a birtok tulajdonosa? Mig a mezőőri intézmény életbe nem lépett, voltak határok csőszökkel vagy anélkül. Ha csősz volt; ugy ezt fizették gabonával, természetbeni járandósága mindjárt ki lett adva. Természetes, hogy a bérlő szintén kiadta a járandóságot.

Most már a mezőőrt hold szám szerint és középpénzzel fizetik. Azon esetben ha a bérlő községi pótdót nem fizet — kibuvik a mezőőr fizetése alól, s a tulajdonos kénytelen fizetni. Jóllehet a szerződés még akkor kötött midőn mezőőrök nem voltak, az új törvény értelmében.

Olgya.

N. V.

500. Kérdés. Mikor kell Gleditschia magot elültetni; mi módon állítható elő belőle leghamarabb eleven sövény.

Budapest.

H. A.

501. Kérdés. Árthat-e a dinnye minőségének ha a telep közvetlen közelében nagyobb mennyiségű paradicsomot ültetnek.

Kátüss.

B. R.

Feleletek.

Lencse etetése.

Felelet a 493. számú kérdésre. A lencsére nézve azért foglaltatik a takarmányozásról szóló könyvekben oly kevés felvilágosítás, mivel ezt a leguminozált takarmányozás ezéjéből nem kultiválják; s felette ritkán is használják fel az állatok táplálására.

Ily kivételes eset éppen az, a miért kérdést tevő is fel takarmányozni kívánja lévén f. i. lencséje a bogár (Bruchus lentis) által meg támadva, s így emberi eledül értékében megcsökkenve.

Vegyí összetételében a lencse leginkább a borsóhoz hasonlít, miből azonnal következtetni lehet, hogy mint a borsót, ugy a lencsét is nyújthatja a kérdést tevő állatainak. Tartalmaz nevezetesen Ritthausen szerint a lencse 87.5% száraz anyagban (86.8), 24.8% légenyart. anyagot (22.7), 2.1% nyers zsírt (2.9), 53.0% lényegtelen kivon. anyagot (52.4), 4.9% növényi rostot (6.5), 2.8% hamu részt (2.3) vagyis tápláló aránya 1 : 2. 3, tehát mint a zárjelbe tett számok jelzik (melyek a borsó összetételét mutatják) fehérjében még gazdagabb a lencse, mint a borsó és nincs véglegesen bebizonyítva, hogy nehezebben volna emészthető, mint a borsó, mely pedig nem tartozik a legnehezebben emészthető anyagok közé, sőt ha Wolffnak hitelt adunk, ugy egyenesen a könnyen emészthetők közé tartozik, a mennyiben légenyartalmu anyagainak 88.1, zsírjának 66.5 és légenytelen kivonati anyagjainak 96.1%-ja emészthető közép számítással.

Adható pedig ép ugy, mint a borsó, darált állapotban kiváltképen hízó sertéseknek és növendék malacoknak hizlalo s illetőleg erő takarmányul, utóbbiaknak fél, előbbieknek egy kiló mennyiségben fejenként és napi adagul, egyéb anyagokkal keverten s malacok számára esetleg főzve.

Nyújtható továbbá petyhüdt szervezetű igás lovaknak szecskába keverten abrak gyanánt, szintén fél vagy egy kiló meny-

nyiségben. Ilyen fajta növendék csikókkal is feltakarmányozható, zuzott zabbal vegyesen s adható borjúknak is hasonlóképen, vagy főzve ivós alakban.

Hízó üröknek is lehet nyújtani és tejelő tehének számára egyenesen kitünő erőtakarmánynak mondható, de nagy adagokat adni nem tanácsos, s mindég egyéb erőtakarmánnyal czélszerű keverni.

Ha készlete nem nagy, kitünően felhasználhatja a lencsét a kérdést tevők akár-mely házi szárnyas táplálására és hizlalására is ugy, mint a kukoricza darát szokás.

Kérdéstevő lencséje bogaras levén ajánlom, hogy bármely állatának csak forrázva, főzve vagy pörkölve nyujtsa. Δ

Felelet a 494. számú kérdésre. Szeszgyári moslék etetése egymagában semmiképpen sem idézheti elő a ragadós tüdőlobot (ragályos tüdővést), mert ez egyedül és kizárólag csak fertőzés következtében támadhat. Hogy a mosléketetés és a betegség között oki kapcsolatot kerestek, az onnan van, mert a ragadós tüdőlob éppen a gyári hizlalókban volt gyakori, azért, mert oda mindenféle fertőzött vidékeken összevásárolt szárvasmarhákat állítottak be; ezek között azután nem egyszer voltak betegek is, melyekről azután a baj a zsfoltan egymás mellett álló állatok között könnyen tovább terjedhetett. A mely vármegyékben a ragadós tüdőlobot kiirtották, ott az már nem fordul elő a gyári hizlalókban sem, ámbár tovább etetik a mosléket.

A „moslék-sömör“ tárgyában legközelebb hosszabb cikket közlünk.

Dr. H. F.

Felelet a 495. számú kérdésre. A „Köztelek“ 16-ik számában megjelent „Egy figyelemre méltó hazai husjúh tenyészet“ ezimű cikkembe tévedésből került az ott említett „májmetely“, a „gyomor féreg“ (strongyllus consortus) betegség helyett. E két betegség nagyon is különbözik egymástól, mivel előbbi kizárólag a májat, utóbbi pedig az újtyógyomrot támadja meg; de végeredményében mindegyik egyenlő veszedelmes. Vidékünkön emberemlékezet óta nem pusztított se gyomorféreg, ellenben pár évvel ezelőtt három különböző fekvésű birtokra oly ijesztő módon lépett fel, hogy az összes bányállomány elpusztul, ha az általam már sikeresen használt gyógymódot az illető birtokosok nem használják.

A májmetely gyógyítását még nem sikerült tudtommal feltalálni senkinek, s ezen betegség inkább az öregebb juhállományban pusztít, a gyomorféreg pedig leginkább a bárányok között szedi áldozatát.

Valkó József.

Felkérjük Valkó urat, hogy az általa sikeresen használt gyógymódot is közölni sziveskedjék, megjegyezvén, hogy a metelyek ellen legfellebb védekezni lehet vadvizes, metelyes legelőrészetek kerülésével. A már metelyes juhok pedig dus táplálással s étvágyjavító, keserű fűszeres szerek nyújtásával többnyire oly kondícióba hozhatók, hogy mint husárak, eladva a bennük levő tökélet megtérítik.

Rovatvezető.

Felelet a 499. számú kérdésre. A mezőőr tartásának költségei első sorban a tulajdonost terhelik, a ki azt a szerződésben a bérlőre háríthatja. A tulajdonos és bérlő közti magánjogi viszonyt, illetőleg minden a megállapodástól függ. Oly esetben, mint a milyen itt felhozatik, nézetünk szerint a bérlő tartozik ezen terhet továbbra is viselni, mert a míg a csősz terményekben fizették, addig is ő tartozott azokat kiszolgáltatni.

Sz. F.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Oldal

Meghívó. — Meghívó. — Felhívás. — Nyugtázása a november hóban befizetett alapítványok, alapítv. kamatok és évdijaknak. — Az igazgató-választmány ülése 1921
Mezőgazdasági muzeum. Szilassy Zoltán 1925
A sertésvásárok rekonstrukciójához 1932

Növénytermelés.

Trágyázzuk a réteket! Cserhádi Sándor 1926

Állattenyésztés.

A tápláló anyagok aránya és az e szerint való takarmányozás. Sztankovics János 1928

Állategészségügy.

Állati hullák feldolgozása. Dr. Hutyra Ferencz. 1929

Gazdasági gépészet.

Még egynehány szó a hercepséplérről. Gróf Teleki Arvéd 1931

Irodalom.

Die bosnische Pflaume. 1932

Levelszekrény 1907

Lencse etetése 1933

Vegyések 1908

Személyi hír. — Kinevezés — Eljegyzés. — Házasságok. — Halálozások. — A kőbányai sertéspiacz megnyitása. — Budapesti ügető-lőversenyek. — Pályázat szőlőkarók szállítására. — Az osztrák földadó leszállítása. — Nemzetközi vasutigazgatói értekezlet az ezredéves kiállítás ügyében. — Az elévülési idő meghosszabbítása díjvisszatérítésekkel. — A dohányjövődék pénztári eredménye. — Sertésvész Debrézenben 1935

Kereskedelem, Tőzsde. 1935

Budapesti gabonatőzsde. — Határidők árfolyama Budapesten. — Határidők árfolyama külföldön. — Szeszüzet. — Elelmi cikkek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Párisi juhvásár. 1935
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek. 1936

Személyi hír. Dierer Henrik a nyitavölgyi gazdasági egyesület titkára ezukorrépatermelési felügyelővé neveztetvén ki állomását Kaposvárott már el is foglalta. Dierer Henrikbeu jelentékeny tényező veszít Nyitra vármegye mezőgazdasága, különösen pedig a vármegyei gazdatársadalmi élet, melynek fölléttését egész működése alatt hatályosan előmozdította.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Horváth Gézát, az állami rovarügyi állomás főnökét, a magyar nemzeti muzeum állattárának igazgató-örvévé nevezte ki.

Eljegyzés. Balbach Árpád uradalmi intéző eljegyezte Nemecesek Katinkát, Nemecesek Gusztáv sáói uradalmi intéző nővérét.

Házasságok. Borotvács Dezső dr. nagybirtokos lányának esküdtött örök hűségét Szedressy Odón. — Kolonits Sándor nyugalmazott honvédszázados nőül vette Súrny István földbirtokos leányát, Bertát Szegeden.

Halálozások. Szalay Zsábrátzky Ottó 48-as honvédszázados 66 éves korában meghalt Takdú-Szadón. A haláleset a Zsábrátzky, sóvári Sós és Szentimre családokat borította gyászba. — Jászói Bereczik János okleveles ügyvéd, a bodrogközi tiszaszabályozási-társ. volt felügyelője november 29-én 77 éves korában meghalt Budapesten. — Szalay János földbirtokos a „mosonmegyei gazdasági egyesület volt titkára, ki éveken keresztül nagy tevékenységet fejtett ki az egyesület ügyvitelében, meghalt, 39 éves korában Magyar-Ovárott.

A kőbányai sertéspiacz megnyitása. A földmívelésügyi miniszter rendelete szerint a kőbányai sertéskiviteli piacot december hó 15-én ismét megnyitják s átadják a forgalomnak, a mely csaknem háromnegyed esztendőn keresztül szünetelt. Nagy jelentőségű tény ez, melyet legközelebb érdemo szerint fogunk méltatni, most egyelőre esupán a miniszteri rendelet reprodukálására szoritkozunk. Az összes törvényhatóságokhoz intézett rendelet szövege a következő: „A kőbányai sertéspiacz fertőtlenítése befejeztvén, további rendeletemig megengedem, hogy december 15-től kezdve belföldi sertéseket ismét erre a piacra szállítani lehessen, a piac állategészségügyi rendtartására megállapított határozmányok megtartásán felül, azonban még a következő feltételeket kötöm ki: 1. A kőbányai piacra sertéseket csak

olyan községből szabad szállítani, mely a sertésekre veszélyes ragadós betegség miatt ninesen zár alá helyezve csak akkor, ha a sertések ily községben legalább 10 napon át, más sertésektől teljesen elkülönítve állottak és vasútra való felrakásuk előtt állami állatorvos által eszközölt vizsgálat alapján teljesen egészségeseknek bizonyultak. 2. A sertés-tulajdonos Kőbányára szánt sertéseinek számát és az elkülönítés helyét az illetékes községi előljárásnak jelentse be és az elszállítás napját táviratban az illetékes állami állatorvossal is közölje. A rakodások csak december 15-én vehetik kezdetüket. 3. A községi előljárást e végből kiküldött közege által a bejelentés vétele után azonnal meggyőződik az elkülönítés végrehajtásáról és ellenőrizteti ezt mindaddig, a míg a sertéseket vasútra rakás céljából el nem hajtják. 4. Hízoló telepeken, pusztákon, majorokban, legelőkon stb. más sertésektől köztudomás szerint amugy is külön tartott sertés-állományokból Kőbányára szállítandó sertések elkülönítésétől eltekintve; a bejelentés kötelezettségét azonban ily sertésekre nézve is fentartom. 5. Ha az elkülönített sertések más sertésekkel érintkeznek, vagy ha az elkülönített sertések között megbetegedés vagy elhullás fordul elő, akkor a sertéseknek Kőbányára szállítása csak abban az esetben engedhető meg, ha az állami állatorvos vizsgálatát megállapította, hogy a sertések kedvezőtlen egészségi állapotára gyanuok ninesen. 6. Sertésekre szóló marhalevelet csak abban az esetben szabad Kőbányára irányítani, ha annak hátulján a községi előljárást igazolta, hogy a sertések tartózkodásának helyén sertésekre állategészség-rendőri zárlat ninesen, továbbá, hogy az elszállítandó sertéseket, illetve a 4. pontban említett állományokat legalább 10 napon át és az elhajtásig külön tartották. 7. A vasúti közegek csak megfelelő záradékkal ellátott marhalevél alapján vehetnek fel sertéseket Kőbányára való szállítás végett. 8. Kiváló gondot kell fordítani az állami állatorvosnak a vasúti kocsiknak vizsgálatára. Kifogásolt kocsit újabb fertőtlenítés nélkül állatszállításra használni tilos. 9. Az elkülönítés és állatorvosi vizsgálat költségei a sertések tulajdonosát terhelik. 10. A vizsgálat költségei csupán napidíj és utazási költség. Vizsgálati díj nem jár. 11. Kőbányára érkező oly sertésállományok, melyeket állami állatorvos vizsgálata nélkül adtak fel vasútra, vagy a melyekben a kirakáskor csak egy darabot is valamely, sertésekre ragadós betegségben szenvedőnek találunk, azonnal a származás helyére visszazállítandók, vagy pedig azonnali leölés céljából közvetlenül budapesti henteshez szállítandók.

Budapesti ügető-lóversenyek. A magyar ló Európában az orosz lovak leszámításával kétségkívül a legjobb ügető-lóanyagot képezi, a mely a magyar viszonyok között eddig is jelentékeny tökéletességűvé fejlődött. A kiváló ügető-lovak iránt azonban éppen azon országokban, a hol eddig kocsilovaink legnagyobb részét értékesítettük, mind nagyobb kereslet mutatkozik és ennek következménye, hogy az ugyan jobb ügető, de korántsem oly értékes orosz és amerikai lovak mindinkább kiszorítják a magyar lovakat. A magyar ló jelenlegi ügető képességét tehát emelni kell, ez pedig csak azáltal lehetséges, ha a tenyészanyag kipróbálására megfelelően díjazott és jól rendezett ügetőversenyek rendeztetnek, a hol külön versenyekben mérköznének a hazai lovak egymással és külön versenyek volna a nemzetközi ügetőlovak részére. Budapesten a lótenyésztés emelésére ala-

kult részvénytársaság már régebben tartott ügetőversenyeket, ezek azonban a megnem felelő versenyfeltételek miatt nemcsak hogy a lótenyésztés ezen ágát nem szolgálták kellőleg, hanem a publikumot sem tudták eléggé érdekelni, úgy, hogy e kísérlet meghiusult. A múlt évben a Magyar Tattersall a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársasággal társulva rendezett két napon át ügetőversenyeket, de habár ettől a kezdet sikerét megtagadni nem lehet, mégis olykisszerű keretben mozgott, hogy a kitűzött cél, a hazai ügető-lovak kipróbálását, ezen versenyekkel elérni nem lehet. A legutóbbi hetekben azonban a lótenyésztés ügye iránt érdeklődő főúri körökben oly irányu mozgalom indult meg, hogy a lótenyésztés emelésére alakult társulatok és testületek egybeolvadása által és új elemek bevonásával egy ügető lóverseny társaság alakíttassék, a mely a fővárosban és a vidéken ügető lóversenyeket rendezzen, az ügető lótenyésztőket anyagi és szellemi támogatásával segítse, ügető lóivadékokat díjazzon, szóval, hogy a magyar kocsilovak ügető képességét emelje és ezáltal a külföldön való kelendőségüket továbbra is biztosítsa. Az alapítók úgy tervezik, hogy az első versenyévd már a jövő évben a kiállítási ünnepségek keretében megkezdessék. Az ügy élén oly férfiak állanak, a kik a vállalkozás szellemi és anyagi erejét garantirozzák és a társaság létrejöttelében annál inkább bizhatni, mert a társaság saját erejére támaszkodik s a kormánynak csak jóakaratu támogatását igényli, hogy az első években a totalizátor jövedelméből az államot megillető 5%-ot adja vissza a társulatnak állami díjak kitűzésére. Az államtól, tehát közczélra olyat kérnek, a mi ma nincs meg, s a mi a társulat megalkulása nélkül nem is lesz meg. Ezzel szemben a társulat versenyszabályzatait és feltételeit hajlandó az állam megítélése alá bocsájtani, hogy a magyar lótenyésztés ügyét minél hathatósabban szolgálhassa. A társaság nagy szabásu működése abból is látszik, hogy már a jövő első évadban 380,000 koronát akar díjakra kifűzni. Kivánatos volna, hogy az üdvös kezdeményezés hazai lótenyésztésünk előnyére létrejőjön.

Pályázat szőlőkarók szállítására. A tarczali m. k. vinczellériskolával kapcsolatos állami amerikai szőlőtelepek részére a jövő év tavaszán szükséges szőlőkaróknak szállítására az iskola igazgatósága pályázatot hirdet: Az összes szükséglet 110,000 darab 2 méter magas, vastagabb végén hegyezett s legalább 25 □ cm. keresztmetszet felülettel bíró karóból fog állani, mely készletből 65,000 drb Tarczalra, 20,000 drb Liszka-Tolesva s végül 25,000 drb Bodrog-Keresztur állomásra szállítandó lesz; jogában áll azonban pályázónak a tarczali, illetve a tolesvai stb. telepre való közvetlen szállításra is ajánlatot tenni, ha úgy véli, hogy reá nézve a tengelyen való szállítás előnyösebb lesz. A karók beszállításának határideje 1896. évi márczius hó 10-ike s az ajánlatok a rendeltetési állomáson esetleg telepen leendő átvétel feltétele mellett, teendők. A fenti összes kötelezettségek biztosítására a 10% bánat-

pénzzel és legalább 50—50 drb mintakaróval felszerelt ajánlatok az iskola igazgatósághoz f. évi december hó 8-ig nyújtandók be.

A Magyar Közgazdasági Társaság pénzügyi és hitelügyi szakosztályának f. évi december hó 5-én, d. u. 6 órakor, a társaság saját helyiségében (IV., Ferencziek bazára, 2. lépcső I. em.) ülést tart. Tárgy: Jankovich Béla dr. előadása. Az aranyagió és áralakulásról.

Az osztrák földadó leszállítása. Bilinszki osztrák pénzügyminiszter az osztrák adóbizottságban kijelentette, hogy tekintettel a földmivelők sanyaru gazdasági helyzetére, a kormány a földadót leakarja szállítani. Erre vonatkozólag hivatkozik az adóreformra, mely a földadót 10 százalékkal kívánja redukálni. De míg ez a reform életbe lép, addig is a föld tulterheltsége mértékében leszállítást akar tenni. Ez a leszállítás főszegében 750.000—800.000 frtra rugna s csak ideiglenes természetű volna. Abrahamovics képviselő a leszállítás főösszegét 2 és fél millióban szeretné megállapítani, de ezt a kormány nem akarja, mert ez a nagy összeg az 1897-es költségvetést, mely amugy sem valami nagyon fényes, még jobban megrontaná. Mígha a leszállítás a kormány intencióihoz képest jön létre, akkor a kormány a földjavítási alapot 750.000 frtról egy millióra emelhetné föl. Külömben pedig hangsúlyozza a miniszter, hogy az adóreform keresztülvitelét, mely a földet nagymértékben tehermentesítené, a kormány legmélyebben óhajtja.

Nemzetközi vasutagazgatói értekezlet az ezredéves kiállítás ügyében. Az ezredéves kiállítás látogatásának megkönnyítése érdekében teendő intézkedések megbeszélése céljából a m. kir. államvasutak igazgatósága nevében Ludvigh Gyula elnökigazgató értekezletre hívta össze az európai kontinens valamennyi nagyobb vasútjának összesen 62-nek igazgatóságát. A december hó 4-én Budapesten tartandó értekezlet célja megállapítani a díjmérséklés mérvét, melyet a vasutak a kiállítás látogatásának megkönnyítése érdekében engedélyeznek, továbbá elhatározni közvetlen menettérty jegyek kiadását Budapestre oly viszonylatokban is, melyekben eddig menettérty jegyek nem adattak ki.

Az elévülési idő meghosszabbítása díjvisszatérítésknél. A vasúti üzletszabályzat értelmében a reklamálási határidő a kifizetett fuvardíjakat követő egy év múlva elévül. A díjvisszatérítési igények érvényesítésére megállapított egy évi elévülési határidőbe nem számítatik be a visszereső fél által igazolandó azon idő, mely a vasúti gazdaságban írásbelileg intézett, kellően felszerelt felszólamlás benyújtása napjától a vasut első érdemleges határozatának kézbesítése napjáig eltelt. Az ily határozat ellen benyújtott újabb felszólamlás az elévülési idő további folyamát nem szakítja meg.

A dohányjövédék pénztári eredménye. A folyó év III. évnegyedének pénztári eredményéről közzétett hivatalos kimutatások szerint: a dohányjövédék brutto-bevétele volt a folyó év III. negyedében 13,348,465 frt 29½ krajczár; — (a múlt év hasonló időszakában volt 12,903,665 frt 07 kr) tehát a folyó évi eredmény a múlt évihez képest 444,800 frt 22½ krral kedvezőbb, — a bruttokiadás pedig volt 3,730,537 frt 01½ kr, (a múlt év hasonló időszakában volt 3,548,483 frt 82½ krajczár,) tehát a folyó évi eredmény a kiadásoknál a múlt évihez képest 182,053 frt 19 krral kedvezőtlenebb, a mi azonban a bevételeknél kimutatott kedvezőbb eredménynel bőven ellensúlyoztatik, úgy, hogy ennek leszámításával is a folyó évi III. negyedi bevételi többlet 162,747 frt 03½ kr.

Sertésvész Debreczenben. Nagy csapás fenyegeti a debreczeni sertésenyésztést és

keré
szer
lanu
része
Nán
be l
kere
vész
hogy
ellu
sági
zár
váro
sitet
solta
tés
eljár
gató
kedé
talál
enge
levag

a mi
jelen
ból,
legm
legju
magk
szüks
árjeg
gyen

„Köz
Rab
G. B
150 B
fizete

„A
szerve

KE

Báz
Tiszav

Pestvi

Fehér

Bácsk

Bánsá

Észak

Rozs
Árpa

Zab
Teng

Kápo
Köles

(Mag
rész)

e m
oly
Az

kereskedelmet. A sertésvész, mely ország-szerte szünőfélben van, egyszerre és váratlanul fellépett Debreczen területének egy részén. Megállapították, hogy a sertés-kolerát Nánás és Búd-Szent-Mihály felől huzelták be Debreczen város területére. Egy sertés-kereskedő jószágállományában ütött ki a vész, még pedig olyan vehemens erővel, hogy egy napon, tegnapelőtt több sertés elhullott. A mezőrendőr kapitány és a hatósági állatorvos tegnap az inficizált területet zár alá helyezték és jelentésök alapján a városi hatóság még tegnap táviratilag értesítette a földmivelésügyi minisztert s javasolta, hogy az illető tenyésztőnek egész sertés állománya kiirtassék. Ezzel a gyökeres eljárással hiszi a vész továbbterjedését megakadályozni. Az inficizált területről további intézkedés csak az orvosilag egészségeseknek talált sertések kivételével csak hatósági engedéllyel és egyenesen csak a vágóhidra levágás végett van megengedve.

Kertbirtokosok minden szükségletüket, a mi kertjük számára: magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, a ki az ezen szükségletekre vonatkozó, gazdagon illusztrált árjegyzéket a vásárolni szándékozók számára ingyen és bérmentve megküldi.

Megjelent a „Köztelek Zsebnaptár” és „Köztelek Évkönyve” 1896. évr. Szerkesztik: Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárai. A két könyv előfizetési ára 1.50 frt; bolti ára 2 frt. Postadíj 10 kr. Előfizetések lapunk kiadóhivatalába küldendők.

Olvassóink szíves figyelmébe ajánljuk „A ló és szarvasmarha szerkezete és belső szervei” című hirdetésünket.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

November 21-iki jegyzések 100 kg.-kint.

Búza	uj	74-75 kiló	uj	8 óra
Tiszavidéki	uj	74-75 kiló	6.65-6.75	8 óra
		76-77	6.75-6.90	
		78-79	6.85-7.10	
		80-82	6.80-7.05	
Pestvidéki		74-75	6.60-6.70	
		76-77	6.65-6.85	
		78-79	6.80-7.05	
		80-82	6.80-7.05	
Fehérmegyei		74-75	6.60-6.70	
		76-77	6.65-6.85	
		78-79	6.80-7.05	
		80-82	6.80-7.05	
Bácskai		74-75	6.70-6.80	
		76-77	6.80-7.65	
		78-79	6.90-7.05	
		80-82	6.90-7.05	
Bánsági		74-75	6.60-6.70	
		76-77	6.65-6.85	
		78-79	6.80-7.05	
		80-82	6.80-7.05	
Északmagyarorsz.		74-75	6.25-6.35	
Rozs	I.	6.25-6.35		
Árpa, takarmány		5.50-6.30		
égetni való		5.50-6.30		
sörfőzdei		6.80-8.00		
Zab		6.10-6.45		
Tengeri		4.00-4.15		
Káposzta-repeze	bánsági kivételével			
Köles				

Budapesti gabonatőzsde. 1895. december 3-án. (Magyar Mezőgazdák szövetségének jelentése a „Köztelek” részére.)

Az elmúlt hét időjárása állandóan száraz volt, e mellett a hőmérséklet nagyon alacsony fokozott állt, oly annyira, hogy éjjelenként erős fagyot is észleltünk. Az őszi vetések állása kedvező, ellenben a víz állás

nagyon alászállott, miáltal a hajózás nagyon meg lön nehezítve.

A külföldi piacok e héten általában tartózkodóan viselkedtek és a forgalomban mindenütt esőkkenést mutattak. Áresőkkenés mindazonáltal csak Amerikában és Franciaországban következett be, de a hét végével az árak itt is megjavultak.

Angolországban az irányzat gyöngén tartott volt Németországban az árak változatlanok maradtak, csekély forgalom mellett.

A mi piacunkon a hangulat nagyon kedvezőtlen volt, a vételkedy hiánya következtében az árakban némi esőkkenés állott be.

Buzában a nyomott hangulat a hét végéig fenn-tartotta magát. Malmaink nagy készletök folytán a vásárlásra nem nagy hajlandóságot mutattak, annál is inkább, mert az aránylag gyenge kínálat következtében árengedmény az eladótól nem volt kieszközölhető. Az üzlet irányzatát a lanyhaság jellemzi. Egyéb gabonaműveken csekély forgalom volt. Rozs és zab lanyha, tengeri változatlan árpa üzletelen.

A határidőüzletben visszamenő irányzatot észleltünk, a hangulat nyomott volt.

Határidők árfolyama Budapesten.

	nov. 29.		nov. 30.		nov. 2.	
	legal.	legm.	legal.	legm.	legal.	legm.
Búza						
Őszre						
Máj.-jun.						
Tavasza	6.90	6.92	6.90	6.91	6.85	6.87
Tengeri						
Máj.-jun. 1896.	4.46	4.48	4.48	4.50	4.46	4.48
Október 1895.						
Zab						
Tavasza	6.11	6.13	6.12	6.14	6.06	6.08
Őszre						
Repeze						
Aug.-szept. 1896.	10.80	10.85	10.80	10.85	10.80	10.85
Rozs						
Aug.-szept. 1896.						
Tavasza	6.26	6.28	6.25	6.27	6.20	6.21

Határidők árfolyama külföldön.

	nov. 2.	ár-emeke-dés	áresők-kenés
Bécs (100 kgrként frtban.)			
Búza tavasza	7.20		5
„ őszre			
Rozs tavasza	6.54		11
„ őszre			
Zab tavasza	6.43		3
Tengeri uj 1896.	4.70		9
Búza máj.-jun.			
Rozs máj.-jun.			
Zab máj.-jun.			
„ őszre			
Tengeri máj.-jun. 1896			
Uj repeze aug.-szept. 1896.	11.25		
Berlin (100 kgrként márkában.)			
Búza máj.	147		
jan.	143.25	1/2	
Rozs máj.	122.50		
decz.	116.25		3/4
Zab máj.	121		1
Uj tengeri			
Zab decz.	120.50		1
Páris (100 kgrként frankban.)			
Búza folyó óra	18.80		
decz.	18.60		
4 hó márcz.-tól	19.30		
4 hó első	18.90		0.10
Liszt folyó óra	40.90		
jan.	40.40		
4 hó márcz.-tól	42.40		0.10
4 hó első	41.75		0.15
New-York (bushel-ként cents-ben.)			
Búza jan.	67		
nov.			
máj. 1896	68 1/2		
Búza decz.	66		
Tengeri máj. 35 3/8			

Szeszüzet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása a „Köztelek” részére.)

Szilárd bécsi jegyzések az üzletben nagy forgalmat idéztek elő és az árak 1/4 frttal drágábban jegyeznek a hét elején.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről a kínálat e hét végén élénk volt és igen jó vételkedy mellett több tétel kontingens nyersszesz 14 frttig kelt el felsőmagyarországi és erdélyi állomásokhoz szállítva.

Galicziából gyér kínálat volt ismét és csak azonnali szállításra kelt el néhány tartány kontingens nyersszesz 14.85 frton, későbbi szállításra daczára az olesó ajánlatoknak üzlet nem létesült.

A budapesti piacon az üzletmenet nagyon kedvező és az árak szilárdabbak. Elkelt finomított szesz 52 frttig, élesztőszesz 53 frttig, nyersszesz adózva 51 frttig, adózatlan (exkontingens) 13.75 frttig, denaturált szesz 18.50 frttig.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 14.50-14.75 frt.

Bécsi jegyzés 14.90-15.10 frt kont. nyersszeszért. Prágai jegyzés 50.70-50.80 frt adózott burgonyaszeszért.

Brünni jegyzés 11.25-11.50 frt exkontingens szeszért.

Troppai jegyzés 15.50-15.75 frt kont. finom szeszért.

Vidéki szeszgyárak 1/4 frttal drágábban jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 52.00-52.25 frt, élesztő-szesz 53.00-53 1/8 frt, nyersszesz adózva 51.00-51.25 frt, nyersszesz adózatlan 13.50-13.75 frt. Denaturált szesz 18.50-18.75 frt.

Az árak 10.000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Szárazmoslék: üzletelen, 5.60-5.70 frton jegyeztetik 100 kilónként zsák nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett.

Elelmicikkék a budapesti hetivásáron. 1895. év december 3-án. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Halvásár a héten. A fővámtéri, Ferencz József-rakparti és haltéri piacra 10 helybeli halász és halkereskedő által 50 q. és vidéki kocnikon 3 q. összesen 53 q. kevert hal hozott. A vásár közép.

Viszontelárusítók fizették a hal q-át: nagy eifó 70-80, nem eifó 40-60, közép nagy eifó 50-70, nem eifó 30-40, apró eifó 14-26, nem eifó 8-14 frttig.

Vad. Hozott a fővámtéri piacra vasp. 74 drb, hajón kb. — drb, kocsin 15 db, gyalogárusok által kb. 31 db, összesen 120 db. A vásár közép volt. A következő árak jegyeztettek: nyul 1 db 130-160 krig, fogoly —, vad réce —, vad lud —, fenyőmadár 1 csomó (4 drb) — krig.

Hideghusvásár az István-téri elelmi piacon. 1895. december hó 3-án. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott Budapestre 65 árus 70 db sertést, 35 db süldőt, 4000 kg. friss húst, 1000 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 500 kg. hájat. Vidékről és pedig Czegiedről 14 árus 263 drb sertést, 332 kg. friss húst, Nagy-Kőrösről 10 árus 164 darab sertést, — kg. friss húst, Turkeveről 1 árus — darab sertést — kg. friss húst és 500 kg. füstölt húst. Monorról — árus 21 darab sertést, — db süldőt, Nagy-Székelyről 1 árus 18 drb sertést. Abonyból 2 árus 29 drb sertést. Madocsáról 7 árus 67 db sertést. Gyöngyösről 2 árus 33 db sertést. Sár-Szent-Lőrincről 3 árus 29 db sertést. Ráczkeveről 1 árus 8 db sertést. Nagy-Dorogról 1 árus 30 db sertést. Hidegkútról 2 árus 29 db sertést. A-Némedről 1 árus 4 db sertést. Pinczehelyről 1 árus 18 db sertést.

A forgalom nagyon élénk.

Árak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 54-56, 1 q 4700-5000, süldőhús 1 kg. 60-64, 1 q 5600-5800, füstölt sertéshus 1 kg. 70-72, 1 q 6800-6900, szalonna zsirnak 1 kg. 58-62, 1 q 5500-5700, füstölt szalonna 1 kg. 60-64, 1 q 5800-5900, háj 1 kg. 58-62, disznósír 1 kg. 62-64, 1 q 5800-6000, kocsonyahús 1 kg. 28-46, füstölt souka 1 kg. 76-80, 1 q — krajczárig.

Baromfi. Hozott a fővámtérre vaspályán kb. 5800 db, hajón kb. — db, kocsin kb. 900 db, helybeli árusoktól kb. 2200 darab, összesen kb. 9089 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronként: tyuk 100-180, csirke 70-120, (idei kiv. —), kappan hizott 150-170, kappan sovány 110-120, réce hizott —, (idei —) réce sovány —, lud (liba) hiz. 500-650, lud sovány 300-360, (idei —), pulyka hizott idei 340-420, sovány 320-330, gyöngytyuk 120-130, galamb pecsenyének 40-50 krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 600 db, kocsin 1000 db, gyalogárusok 100 drb., helybeli árusok 600 drb., összesen 2500 drb baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronként következők: tyuk 110-150, csirke 60-120, idei —, hizott kappan 160-200, sovány 120-150, hizott réce 200-300, sovány réce 150-180, hizott lud (liba) 500-1200, sovány lud 320-360, hizott pulyka 450-600, sovány pulyka 350-450, gyöngytyuk —, galamb pecsenyének — krig.

Az István-téri elelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 1200 pár hozott fel, árak a következők: páronként tyuk 120-150, csirke 70-120, kappan hizott 160-180, sovány —, réce hizott 200-220, sovány 120-160, lud hizott 600-700, sovány 350-400, pulyka hizott 350-500, sovány 250-300 krajczárig. A forgalom élénk.

Tisztított baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 2100 db, árak drbjá jérece 80-100, csirke 40-70, kappan hizott 80-90, réce hizott 100-150, félkővér 70-80, lud hizott 250-350, félkővér 200-220, pulyka hizott 180-250, félkővér 150-200, ludmáj 1 db 20-100 krig. A forgalom élénk.

Kereszt

legfeljebb vidéken, rom-, Ba oly vidé teszik, l és n básu urí kellék. jegy ala

2125 1895.

Me

nel közl

heti és o

szerkesz

szedési j

évi decz

folyó 18

talos he

3700 frt

ár melle

Elő

tételek

alatt bá

árvezer

vatnak

pénz gy

zárt ajá

ár 10%

értékpa

a közs

K

Ady

k.

Az

OS

H

bevásá

fenti en

Tojás. Hozatott a fővártéri vaspályán kb. 36000 drb., hajón kb. drb., 2 kocsin kb. 1000 drb., helybeli árusoktól 22000 drb., összesen kb. 59000 drb. A vásár élénk. Nagybani árak: 1 láda friss (1440 db.) 4000-4200 kr., 100 drb 200-310 kr. tojás meszes 1 láda (1440 drb) 3300-3400 kr., 100 db. 240-250 kr. 1 db — krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 5000 drb., kocsin 14000 drb., gyalogárusok 20000 drb., helyb. árusok 24000 darab, összesen 45000 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2 1/2-3, 100 darab 230-280, 40 krért 12-16 drb., 1 láda 1440 drb. 3200-4000, meszes tojás 1 db 2-3, 100 drb 200-250, 40 krért 14-17 drb., 1 láda 1440 drb 3250-3400 krig

Zöldség. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp. 400 q, hajón 3000 q, kocsin 250 q, helyb. árusok kb. 1200 q, összesen kb. 4850 q vegyes zöldség. A vásár k. Nagy. árak sárgarépa 100 cs. 150-300, 1 q 200-350, petrezselyem 100 cs. 150-350, 1 q 400-700, zeller 100 db 100-300, karalábé 100 db. 60-100, vöröshagyma 100 f. 400-1200, 1 q. 400-500, fokhagyma 100 f. 800-1500, 1 q. 1300-1400, fehérrépa 100 darab —, vörösrépa 100 db 60-120, fejeskáposzta 100 db 100-350, kelkáposzta 100 drb 70-140, vöröskáposzta 100 db 300-800, fejes saláta 100 db —, kötött saláta 100 db —, burgonya 1 q 200-280, fekete retek 100 drb 80-120, hónapos retek 100 db —, ugorka sav. való 100 darab —, ugorka savanyu 100 db —, zöldpaprika 100 db —, tök 100 db —, sütőt v. —, paradicsom 100 db —, zöldbab 1 kg. —, zöldborsó 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 l. —, zöld tengeri 100 cső —, fejeskáposzta 1 q — krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott községekben székere k. 1080 q, gyalog és helyb. árusok által 88 q, össz. mintegy 1168 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 60-130, 1 q 200-250, fejeskáposzta 100 db 300-600 vöröskáposzta 100 db 250-700, kelkáposzta 100 db 80-120, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db —, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db —, ugorka savanyu 100 db —, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüv. 1 kg. —, 1 zsák —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 lt. — krig.

A Hunyady-terti piacra felhozott kocsin 350 q, gyalogárusoktól kb. 30 q, helybeli árusoktól kb. 170 q, össz. 550 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 70-100, 1 q 200-250 fejeskáposzta 100 db 350-900, vöröskáposzta 100 db 400-900, kelkáposzta 100 db 80-140, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db 80-140, kötött saláta — 100 db ugorka sav. való 100 db —, savanyított 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, zöldborsó hüvelyes 1 kg. —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 liter — krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferencz József-rakparti piacra vaspályán kb. 400 q, hajón kb. 80 q, kocsin — q, helybeli árusok által kb. 1000 q, összesen kb. 1280 q vegyes gyümölcs. A vásár lanyha volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q 1200-1600, köz. alma 1 q 800-900, fajkörte 1 q —, közönséges körte 1 q 800-900, köz. dió 1 q 1800-2000, szilva magbaváló 1 q —, szilva vörös 1 q —, szilva aszalt 1 q 1800-2000, cseresznye faj 1 kg. —, cseresznye köz. 1 q —, meggy faj 1 q —, meggy köz. 1 q —, meggyó 1 q —, gesztenye belföldi 1 q 850-950, gesztenye olasz 1 q 1400-1800, narancs 1 láda 400-450, citrom 1 láda 400-500, füge q. (idei) 1.00-1.50, barack ősz 1 q —, 100 db —, barack kajszin 1 q —, szőlő közönséges 1 kg. 28-35, szőlő csemege 1 kg. 40-60, dinnye, görög, nagy 100 db —, kicsiny 100 db —, dinnye sárga faj 100 db —, közönséges — krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vaspályán kb. 80 q, kocsin kb. 24 q, gyalog és helybeli árusok 50 q, összesen 150 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db —, 1 kg. —, 1 db —, közönséges alma 100 db 40-130, 1 kg. 6-14, 1 db —, 1 puttony —, körte faj 100 db —, 1 kg. 16-25, 1 db 2-5, cseresznye faj 1 puttony —, 1 kg. —, 1 liter —, cseresznye köz. 1 puttony —, 1 kg. —, 1 liter —, meggy faj 1 puttony —, 1 kg. —, 1 liter —, meggy köz. 1 puttony —, 1 kg. —, 1 liter —, barack kajszin 1 puttony —, 100 db —, barack ősz 100 db —, dinnye görög, nagy 100 db —, 1 db —, kicsiny 100 db —, 1 db —, dinnye sárga faj 100 db —, dinnye sárga faj 1 db —, dinnye sárga köz. 100 db —, dinnye sárga köz. 1 db —, szőlő csemege 1 kg. —, szőlő köz. 1 kg. 30-50 krajczárig.

A Hunyady-terti piacra felhozott a szokott községekben vaspályán — q, kocsin 40 q, helybeli és gyalogárusoktól kb. 20 q, összesen kb. 60 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett, árak a következők: Fajalma 100 db. —, 1 kg. 18-30, 1 db 2-8, köz. alma 100 db. —, 1 kg. 12-14, 1 db 1-2, 1 putt. —, fajkörte 100 db —, 1 kg.

20-40, 1 db 2-8, vörös szilva 1 kg. —, magbaváló szilva 1 kosár (25-35 kg.) —, 1 kg. —, szilva magbaváló 1 liter —, görög dinnye nagy 100 db —, görög dinnye kicsiny 100 db —, sárgadinnye faj 100 db —, sárgadinnye köz. 100 db —, szőlő külföldi 1 kg. —, szőlő csemege 1 kg. 50-60, szőlő köz. 1 kg. 40-50, szőlő köz. 10 kosár (18-20 kg.) —, barack ősz 10 db — krig.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1895. december 3-án. A székfőv. vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekben 180 székér réti széna, 80 székér muhar, 52 székér zsupszalma, 23 székér alomszalma, — székér takarmányszalma, 7 székér tengeriszár, 8 székér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 700 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 250-320, muhar új 240-285, zsupszalma 150-170, alomszalma 130-170, takarmányszalma —, tengeriszár 150-165 egyéb takarmány —, zabosbüköny 280-300, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 230-260, szalmaszecska 200-220. Összes kocsi-szám 367, súly 293,600 kg.

Állatvásárok.

Bécsi vágómarhavásár. 1895. decz. 2. (A bécsi marha- és huspénztár jelentése a „Köztelek” részére) Összes felhajtás 4808 db. Ebből magyar 2130 db, galicziai 1200 db, bukovinai 417, németországi 1061 db, hizott 2455 db, legelő 746 db., fiatal 1607 db. ökör 3385 db, bika 467 db, tehén 739 db, bivaly 217 db. Első minőségekben a felhajtás nagyon csekély volt, mely okból ezek árai szilárdak maradtak, gyenge minőségekben az árak 100 kilogrammonként 1 frittal estek.

Árak: prima magyar 40-42 1/4 frt, sekunda 33-38 frt, tertia 28-32 frt. Galicziai prima 39-40 (-) frt, sekunda 33-38 frt, tertia 28-32 frt. Németországi prima 42-44 frt, sekunda 35-40 frt, tertia 29-34 frt. Legelőmarha: szerb és magyar 22-30 é. s., rossz, minőségű — frt é. s. Bika 23-33 frt é. s., tehén 22-32 frt é. s., bivaly 17-22 frt é. s. (Az összes eladások, kivéve az é. s. -sel (élősúly) jegyzett két, vágósúlyban értendőket.)

Egyes eladások:

Magyar hízó ökrök.

Table with columns: Eladók, Prima, Kiverés, 100 kg. v. g. súlyért, % levonás, 100 kg. v. g. súlyért, % levonás. Includes entries for Blau testvérek, Józsefv. spirítuszfinomítógyár, Kellner D., Pápa, Lederer és Kálmán, Neumann testvérek, Nyitrai Jakab, Schwartz M.

Egészséges állatokat vézmentes községek területéről az összes száj- és körömfájás miatt zár alá helyezett megyékből felszabad szállításra a bécsi vásárra, de csakis minden héten pénteken. Ezen állatokat következő napon vagyis szombaton kell a vesztető vásárra felhajtani. Az összes felhajtott állatok 8 nap alatt levágandók. A bécsi vásárra a következő vármegyék vézmentes helyeiről van megengedve a felhajtás: Abauj-Torna, Arad (Arad város kivételével) Bács-Bodrog, Baranya, Békés, Bereg, Bihar, Borsód, Csongrád, Esztergom, Fehér, Gömör, Győr, Hajdu, Heves, Hunyad, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Komárom, Krassó-Szörény, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun (a székes főváros és az itteni állatvásár kivételével) Somogy, Sopron, Szabolcs, Temes, Tolna, Torontál, Vas, Veszprém, Zala és Zemplénmegyék. A járatokra az illető hely vézmentessége és az állatok kilógástalan egészségi állapota állami állatorvos által rávezetendő. Azon vasúti kocsi, melyekben „Seuchenverdchtige Thiere” felírással jelzendők.

Erdélyi hízó ökrök.

Table with columns: Eladók, 42, 38, 44, 41, 39, 36 1/2. Includes entries for Czell Frigyes és fia, Blau testvérek, Hacker Miksa.

Bécsi sertésvásár. 1895. nov. 26-án. Be lett jelentve: 8040 drb. Felhajtás: 3095 drb fiatal sertés, 4548 drb kövér sertés, — drb ridg sertés. Összesen: 7643 drb.

Nagymérvű felhajtás következtében a vásár hangulata nyomott.

Árak kilonként élősúlyban fogyasztási adónélkül: prima 49-50 (50 1/2) kr., közepes 46-48, könnyű 41-45 kr., fiatal sertés 32-39 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1895. nov. 28-án. Felhozott: 3383 borju, 2097 élős sertés, 2200 kizsigerelt sertés, 831 kizsigerelt juh, 646 bárány.

A borjuvásáron a hangulat nagyon nyomott volt s az árak kilogrammonként 4-8 krral estek, kizsigerelt sertésekben az árviszársás szintén tetemes.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borju 40-50 kr., prima 52-60 kr., primissima 64-66 kr., élős borju — kr., prima — kr., primissima — kr. (—) kr., fiatal sertés 32-39 kr., kizsigerelt sertés nehéz 38-50 kr., süldő — kr., kizsigerelt juh 24-36 kr., bárány páronként 4-10 frittig.

Bécsi juhvásár. 1895. nov. 28-án. Felhajtás: 3050 drb juh.

A vételkedv nagyon lanyha.

Árak: export juh páronként 17-21, raczka 12-18, selejtes juh 8-11.

Párisi juhvásár. 1895. nov. hó 28-án. Felhajtás 19868 drb juh.

Vásár hangulata nagyon nyomott.

Szerkesztői üzenetek.

W. M. Budapest. Feleletét nem használhatjuk.

M. D. E. Ábrányi. Kérdésére kimerítően óhajtottunk válaszolni s részint ezért, részint térhiány miatt a válasszal kissé megkéstünk. Legközelebb közöljük a feleletet.

H. J. Kassa. A „gazdatiszti ügy rendezéséről” című cikket nem közöljük. Ezzel a kérdéssel az O. M. G. E. igazgatóválasztmány legutóbbi ülésében behatóan foglalkozott s előbbre vitele érdekében lépéseket fog tenni. Cikkek különben sem mond semmi olyant, a mi már eddig megvitatás tárgyát ne képezte volna. A többi cikkek sorát ejtjük. Kérjük szives közreműködését továbbra is.

Kiadóhivatali üzenetek.

S. P. Tengelicz. Az eddig Mező-Bándra járt tagsági példányt Tengeliczre irányítottuk.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkárja. — Társzerkesztő: Jeszenszky Pál.

Advertisement for 'Gőzcséplők' (Steam Engines) by 'ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR'. Includes text about agricultural machinery, contact information for Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7., and a small logo with '32 Kézvárosi tépák'.

Kerestetik egy 800000—1000000 frtértékű birtok,

legfeljebb fél óra járányira vasútállomástól, élénk forgalmu vidéken, a Dunántul északi, továbbá Pest-, Esztergom-, Komárom-, Bars-, Hont, Nógrád- vagy Heves megyékben. Mindenesre oly vidéken, melynek termőtalaja és helyi viszonyai lehetővé teszik, hogy egy nagyobb birtokon a lehető legintenzívobb kezelés és nagyobb szabásu befektetés haszonnal járjon. Nagyobb szabásu urilak és legfőképpen pedig ősi park elengedhetetlen kellek. Ajánlatok a birtok lehető közelebbi leírásával „R. J.” jegy alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. — Közvetítők nem díjaztatnak.

2125 szám
1895.

Árverési hirdetmény.

Melylyel Szilágy-Cseh község előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, mikép a nevezett község tulajdonát tevő heti és országos vásári piaci helypénzszedési jog az ujonnan szerkesztett és kormányhatóságilag jóváhagyva levő helypénzszedési jogosultság mellett a jövő 1896. évi január 1-től 1898. évi december 31-ig terjedő 3 egymásután következő évekre folyó 1895. évi december 29-én Szilágy-Csehben a község hivatalos helyiségében d. u. 2 órakor megtartandó nyílt árverésen 3700 frt eddigi évi haszonbéri összegnek megfelelő kiküáltási ár mellett bérbé fog adatni.

Előre bocsátásával annak, hogy a vonatkozó árverési feltételek Sz.-Cseh község hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármely napon megtekinthetők lesznek, ezen bérbeadásra árverezni kívánók jelen hirdetmény uján azon értesítésel hivatalnak meg, hogy kötelesek a kiküáltási ár 10%-lékát bánatpénz gyanánt az árverést megelőzőleg letenni, továbbá, hogy zárt ajánlatok is elfogadhatnak, amennyiben azok a kiküáltási ár 10%-ának megfelelő akár készpénzbeli akár ovadékképes értékpapirból álló bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéséig a községi előjárósághoz ezimezve beadatnak.

Kelt Szilágy-Cseh, 1895. november 26.

Ady János,
k.-jegyző.

Szabó György,
főbíró.

Eladó szőlővesszők.

CSÁNYI ÁGOST „immunis” homoktalaju mintaszőlőtelepéből következő háromszor permetezett „FAJTISZTA VESSZŐK” kerülnek eladásra:

Nevezetesen	Készlet			1000 darab ára		
	sima	gyökeres	1 éves	sima	2 éves gyök.	1 éves gyök.
Amerikai direkt termők:						
Othello	26300	3000	6200	4	13	50
York-Madeira	20000	—	1000	4	—	9
Jaques	25000	—	—	4	—	—
Csemege fajok:						
Madlaine Angevine	20000	6000	10000	10	30	20
Madlain Royal	20000	3000	3000	10	30	20
Chasselas Blanch	20000	—	1500	10	—	20
„ Rouze	10000	—	—	10	—	—
Muscat Lunel	10000	—	—	10	—	—
„ Croquant	10000	—	—	8	—	—
„ Alexander	10000	—	—	8	—	—
Keéskecsesü	10000	—	3000	8	—	15
Berfajok:						
Mézes fehér	50000	6000	20000	4	13	50
Olasz-Rizling	30000	4000	15000	4	13	50
Zierländer	100000	3000	8000	3	12	8
Piros Veltelini	20000	1000	2500	4	13	50
„ Dinka	20000	—	1000	4	—	9
Kövi	20000	—	20000	4	—	9
Kadarka	60000	4000	20000	4	13	50
„ Carbenet	100000	8000	10000	3	12	8
Nagy-Burgundi	50000	—	5000	4	—	10
Oporto	20000	—	1500	4	—	10
Szent-Lőrinczi	20000	—	1000	5	—	10
Lagraine	20000	—	1000	5	—	10
Petite-Bouchette	20000	—	1000	5	—	10

A sima vesszők 60 cm. hosszúak; a gyökeresek és gyökerezettek. Fajtisztaságért jótállás vállalatik. — Főnti árakba csomagolás és „Hatzan” vasútállomásra szállítás is bele van értve. Megrendeléseknél megfelelő előleg beküldése kéréttik. Ugyanott 100000 drb. külön növesü akác alica sorja kerül jutányos ár mellett eladásra. — Megrendelések: 5045

SZŐLŐTELEP INTÉZŐSÉGÉHEZ u. p. CSÁNY, Hevesm. intézendők.

Gróf Nádasdy Ferencz ur, agárdi gazdaságában, folyó évi december hó 16-án,

délelőtt 10 órakor, 4 darab fiatal tehén, 14 darab 1/2-2 éves üsző és 10 darab 1/2-2 éves bika, — mind telivér simenthalai, — fog

nyilvános árverésen eladatni.

Agárd déli vasuti megállóhely, hova Fehérvár felől reggel 7 órakor, Budapest felől reggel 9 órakor lehet megérkezni. Kocsik várni fognak. Lepsény, 1895. November 25.

Lintner, tisztartó.

Szőlővesszőt

őszi és tavaszi szállításra, eladásra ajánlok Madlain, passatuti, muskát lunel, piros és fehér Chasselas sima, és utóbbi faju egy éves gyökereset, csomagolva és állomáshoz szállítva előbbinek 6, utóbbinak 10 frtért ezrét. Szives megkereséseket mielőbb kér MEISTER DAVID Ér-Semjén (Biharmegye.)

Nagy nyeresemény húzás 1895. december 6—14-ig.

21,499 pénznyeresemény

4 Millió 332,000 korona

összértékben.

MAGYAR

Legnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben

EGY MILLIÓ korona.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK.

Megújítási-sorsjegyek árai: 1 egész 20 frt, 1 tized 2 frt, 1 huszad 1 frt
Vétel-sorsjegyek: 1 egész 40 frs, 1 fél-1/10 20 frt, 1 tized 4 frt, 1 huszad 2 frt.

Ajánl és utánvétellel szétküld

főelárusító

HEINTZE Károly, Budapest, Szervita-tér 3-ik szám.

Vidéki megrendelők sziveskedjenek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért és a sorsolási tudósítóért 20 fillért küldeni.

Hogy a tisztelt közönségnek különböző számú több sorsjegy birtokában nagyobb nyereseménykilátásai legyenek, öt vagy ennél több sorsjegy bevásárlásoknál egymástól teljesen eltérő számú sorsjegyeket állítok össze tetszés szerinti egész, fél, tized és huszad sorsjegyekből — a fenti eredeti áron.

Sürgönycim: Lottoheintze, Budapest.

Szőlővessző.

Immunis homokszőlő telepünkről a következő fajtiszta, sima vesszők kerülnek eladásra:

Szőlő faj	drb szám	1000 drb ára frt	Szőlő faj	drb szám	1000 drb ára frt
1. Európai fajok.			b) Fehér és piros csemege fajok.		
a) Vörösbőr fajok.			Precoce de Malingre...	7000	10
Kadarka	17000	4	Chasselas Blank	20000	8
Nagy turgundi	10000	5	" Rouge	9000	8
Kis	6000	4	" Royal	1500	10
Carbenet Frank	4000	5	Hatif Bábó	1500	10
" Sauvignon	4000	5	Madeleine Angevine	19000	5
Oporto	10000	5	" Royal	5000	10
Kék kecskecsesü	3000	5	Muscatalexandriai Blank	9000	8
" frankos	6000	5	" Frontignon	1500	8
Merlott	6000	5	2. Amerikai fajok.		
Petite Bouchet	6000	5	Jork Madeira	6000	4
Lagrein	6000	4	Othello	3000	5

Fenti árak Tura vasutállomásra szállítva értendők. Csomagolásért csupán saját költségünk számítatik fel. Megrendeléseknél a pénzüsszeg egy harmada előre küldendő be, a többi utánvétetik. Megrendelések

Báró Schosberger Zsigmond

jószágigazgatóságához

TURA (Pestmegye) intézendők.

Valódi eredeti kwassitzi 5178

Annapedegree árpa.

Ifj. de Proskowetz Emanuel által termelt, az 1895-ik évi termésből 100 kgrammonkint 12 frtért netto Cassa ab Kwassitz Tiunatschau állomás — ameddig a készlet tart — eladatik. Új zsákok, melyekbe 50 kgram fér, kívánatra hozzáadhatnak és a beszerzési árban darabonkint 30 krba számítatnak.

Kwassitzi cukorgyár, posta Kwassitz Morvaország.

Haszonbérbe adás.

A Gróf Zichy Pál Ferenczné, Gróf Kornis Anna urnó tulajdonát képező mező-bodoni birtok, mely egy tagban 569 kat. hold, (melyből mintegy 460 hold szántó, mintegy 65 hold legelő, 14 hold kaszáló és 10 hold szőlő és belső, 20 hold erdő) s mely a Mező-Szengyel-tohái vasuti állomástól 1 órára van; továbbá a m.-tohái-birtok, mely két tagban mintegy 170 hold (s melyből 110 hold szántó s a többi kaszáló és egy kevés nádas) s mely a fennirt vasuti állomástól 3/4 órára van (jeleni gazdatisztnak a grófnő más birtokába áthelyezés okából) több évre haszonbérbe adó.

Haszonbérleti idő 9 év 1896. Jaanár 1-től; évi bérösszeg minimuma 4100 frt szóval négyezer száz tíz int, fundus instructus nem adatik csak is a gazdasági eszközök egy része engedhető át beesára kifizetése mellett.

Értekezhetni e tárgyban

Molnár Dénes m.-bodoni gazdatisztnél, vagy pedig Csongvay Lajos m.-vásárhelyi ügyvédnél.

Megjelent

Köztelek Zsebnaptár

„Köztelek Évkönyv“ 1896-ik évre.

Szerkesztik:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárjai.

Az Évkönyv a tavalyinál sokkal nagyobb terjedelemben, körülbelül 30.000 gazda pontos címével jelenik meg.

A két könyv előfizetési ára 1 frt 50 kr. Postadíj 10 kr. Bolti ára 2 frt.

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalában Budapest, IX., Üllői-ut 25 (Köztelek).

Gazdatisztnak
akadémiát
nagyobb b
vezetésére
lattal bir, 18
hó 1-re fel
latok bizo
másola'ával
tisztartóságá
küldendősk.

Nőtlen ké
több évi gy
a magyar é
vet teljesen
felvétetik.
fizetés és
Kuzmineczi
u. p.

Gépész-ko
a eséplőgé
mint a lóvas
jesen járta
alkalmazást
a kiadóhiv

Ispánnak.
gyakorlatl
ember, 189
jén leend
kerestetik
hivatalban

Összes ga
munkákra fel
sok kerestet
vállalkozók
ezek ajánlk
„B“ jegy ala
ba.

Nőtlen, iz
ember, ki
hez ért, ne
ságra jár
kerestetik.
hivatalban.

Kulcsárke
gazdaságba
120 frt. 12
árpa, 1 hl.
tüzi fa, 2
föld, 1 tehé
és 4 drb sü
és konyhak
tól földmiv
zettség és
vetlen m
Czím a k

Egy Sz
nagyobb
kerestetik
bani belépé
felsőbb tan
zett ker. f
egy pár
mellett a
is érti. F
200 frt és
teljes ellá
intézendők
Tura, u. p.
Szabolcsn

Egy töb
lattal bir
len ispány
mazást ny
frt, teljes
tartás. A
nyitvány
Fuchs és
u. p. Kum
alatt kül

Január
tetik egy
ki már
alkalmaz
modvány
számítar
egát-ra.
Barany
dők.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésnyel vétetnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Gazdatiszt ki gazdasági akadémiát végzett, egy nagyobb birtok önálló vezetésére kellő gyakorlattal bír, 1896. évi január hó 1-re felvételt. Ajánlatok bizonyítványok másolatával Jeszenczy Béla tisztartóságához Temesvára küldendők. 5138

Nőtlen képzett segédtsízt több évi gyakorlattal, ki a magyar és német nyelvet teljesen bírja azonnal felvétetik. Évi 240 forint fizetés és teljes ellátás. Kuzminecz berggazdaság u. p. Rasinja 5165

Gépész-kovács, ki úgy a cséplőgép kezelésben mint a lóvasalásban is teljesen jártas, jan. 1-től alkalmazást nyer. Czim a kiadóhivatalban. 5156

Ispánnak, nőtlen, több évi gyakorlattal bíró fiatal ember, 1896. január elsején leendő belépésre kerestetik Czim a kiadóhivatalban 5158

Összes gazdasági nyári munkákra felvidéki munkások kerestetnek; községek, vállalkozók közlése vagy ezek ajánlkozása kéretik „B” jegy alatt kiadóhivatalba. 5163

Nőtlen, izraelita fiatal ember, ki könyvvezetéshez ért, nagyobb gazdaságba január elsejére kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 5162

Kulcsár kerestetik kisebb gazdaságba. Évi fizetés 120 frt. 12 hl. buza, 4 hl. árpa, 1 hl. főzelék, 3 öl tüzi fa, 2 hold tengeri föld, 1 tehén, 1 gulyabeli és 4 drb süldőtartás lakás és konyhakert. Pályázók-tól földmivesiskolai végzettség és erélyesség okvetlen megkívántaik. Czim a kiadóhivatalban. 5167

Egy Szabolcs megyei nagyobb gazdaságba kerestetik december hónap belépésre gazdasági felsőbb tanintézetet végzett ker. fiatal ember, ki egy pár évi gyakorlat mellett a könyvvezetést is érti. Fizetés egy évre 200 frt és mosáson kívül teljes ellátás, ajánlatok intézendők, Nyiri Jánoshoz Tura, u. p. Nyir-Bogdány, Szabolcsmegye. 5176

Egy több évi gyakorlattal bíró izr. vallásu nőtlen ispány azonnali alkalmazást nyer. Fizetés 200 frt, teljes ellátás és jóság-tartás. Ajánlkozók bizonyítvány másolataikat Fuchs és Stern Pa Ujfalu u. p. Kun-Félegyháza czim alatt küldjék be, 5180

Január elsejére kerestetik egy teherész gazda, ki már ily minőségben alkalmazva volt. Folyamodványok az uradalmi számtartóságához Szentegát-ra, posta Dencsháza Baranyamegye intézendők. 5179

Földmives iskolát jó sikerrel végzett, több évi gyakorlattal bíró nős egyén 1896. január 1-ére segédtsízi állomást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5181

Állást keresők.

Felkérteknek mind-azok, kik valamely jellegű hirdetésre reflectálnak, hogy ajánlatukhoz semmiféle eredeti okmányt ne mellékeljenek, mert a kiadóhivatal ezekért felelősséget nem vállalhat.

Kereskedelmileg képzett gazdasági könyvelő, tart. hadnagy, a malomüzletben s gazdaságvezetésben jártas, nagyobb uradalomban vagy központi igazgatóságoknál alkalmazást keres. Ajánlatok „Szak-képzett” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5130

Gazdatiszt, ki felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, egy kétezer holdas birtok önálló vezetésére kellő gyakorlattal bír, 1896. január 1-ére felvétetik. Ajánlatok bizonyítványok másolatával Dungserszky Lázár Bács-Szt.-Tamási tisztartóságához küldendők. 5168

Nős gyermektelen praktszis gazdász, jelenleg ispányi állásban vagyok, jó ispányi bizonyítványokkal rendelkezem, január elsejére ispányi, vagy gazdai állást keresek, becses megkereső levelet, ispány czimen, Tótyörk-re Pest-megye kérek, posta helyben. 5173

Egy földmives iskolát végzett s a hadköteleességnek eleget tett, nőtlen ifju, ki már nagyobb gazdaságban 3 évig mint segéd volt alkalmazva, szerény igények mellett alkalmazást keres; megkeresések szorgalom czimen e lap kiadóhivatalához. 5166

Jó bizonyítványokkal rendelkező 27 éves nőtlen izr. gazdász, kinek 10 évi praxisa van, melyből 2 évet mint kezelőtiszt töltött, január 1-re ispányi állást keres szerény igények mellett. Szives megkeresések „Somogyi” czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 5152

Vinczelléri állást keres egy szakképzett, katonai kötelezettségnek eleget tett fiatal ember, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik és teljesen bírja a magyar, német és tót nyelvet. A gazdasági teendőiben is teljesen jártas. Czim a kiadóhivatalban. 5164

Kolozsmonostoron végzett, jó bizonyítványokkal rendelkező fiatal gazdatiszt, ki egy nagyobb erdélyi gazdaságot négy évig önállóan vezetett, mielőbbi belépésre megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5142

Allatok.

Bivalytenyésztés vérfelfrissítésére, megvételre kerestetik 10 drb tenyész bivalytenyésztés 1 drb hágo bika. Feltétel, hogy az állatok teljesen kifejlett — erőteljes — egészségesek legyenek. Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. 5182

Gazdaság kisebbitése folytán eladó

140 drb jármoskőr,
70 drb 4 éves tinó, egyéb gulyabeli jószág, azonkívül gazdasági felszerelések gépek, (köztük 3 garnitúra tökéletes jó karban lévő Clayton & Schuttleworth féle cséplőgépek) daráló malom (2 kőre) stb. Bővebb felvilágosítással szolgál Ehrlich S. Iamón pa Wenckheimi gazdasága u. p. távirtda, vasut: Fegyvernek pályaudvar. 5175

Eladó lovak.

Két drb idősbb lippi-zai kancza. — Igen jó kocsi s tenyész lovak. — Aruk 300 frt Két drb, két és 3/4 éves erős murakői kancza. — Aruk 500 frt Két drb éves 143 cm magas ponny. — 200 frt Bertram angol félvér csődör 3 éves, bronzsárga. 300 frt Czim a kiadóhivatalban. 5148

105 drb fedésre 2 éves kocza sertés, mely 1896. január hó elején először fiadzik és 18 drb 2 éves kan sertés eladó.

ugyanott 10 drb 5 és 6 éves szám feletti simentháli félvér ellős tehérek, félvér simentháli bikáktól folytatva és rövid idő keretén leellenek eladó Tudakozódható a köztelek kiadóhivatalában. 5161

Egy 4 éves, 176 magas, igen erős sötét pej, brabanti tenyészmen van amlítottán eladásra felajlítva. Somogyi Gyula Palán (Zalamegye) 5145

Vegyések.

Tolnamegye termékeny vidékén vasutállomástól 15 kilométerre cirka 120 hold, egytagban fekvő nemesi birtok, husz holdas beűsösgében hét szobás lakással 1896. évi október hó 1-től bérbeadó, esetleg szabadkézbe eladó. Czim a kiadóhivatalnál. 5140

Vöröslétesen kölesön földbirtokokra.

Kölesön a vöröslétesen kölesön 1/2 részig 30 — 30 év háti időre bérbeadásra felmondható bérlettel, pontosan az nem mondható fel. Csak egy kamattal 10% is törlesztendő. Leányváltás is meg lehet. Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekrajzok, hivatali, határozatok. 1895. Czim: Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, Váci-körút 39. Legnagyobb Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, mely határozat és legújabb állapotok felvilágosítását adja. 5140

Óltalmat bíró és kereskedés ellen egyedül és kizárólag csak az én vállámon

katonatiszti lópokróczaim

nyújtanak, melyek sok illetékes személyiség, gazdatisztok, lótulajdonosok, uradalmi intézők és czirkusz igazgatók által mint meleg, tartós, elpusztíthatatlan, tehát legjobb lótakarók-ül elismertettek. Katonatiszti lópokróczaim igen simulékonyak, e szőrt mint jó meleg ágytakarók-ül is alkalmazhatók. — Ezek igen nagyok élénk színű csikokkal és bordurával ellátva; árak: A. fajta 1 frt 60 kr., B. fajta 2 frt. Szárazsági bakker takarók 6 különféle csikokkal és bordurával, komplet hosszu és széles 2 frt 50 kr., double erős és vastag, igen finom 3 frt darabonként. — Szétküldés jótállással utánvét mellett. Nem megfelelőért az összeg visszautadjuk. — egyedüli megrendelési hely M. RUNDOKIN, WIEN, Glockengasse 2. Gazdagon illusztrált katalógusok minden küldeményhez ingyen mellékeltek.

ÁLLATORVOSI BELGYÓGYÁSZAT.

Dr. Hutya Ferencz, állatorvosi akad. ny. r., egyetem magántanár. I. KÖTET: FERTŐZŐ BETEGSÉGEK. XII. 563 nagy 8° l. Ara 5 frt 40 krajczár.

A seprőczirok termelése.

Irtá SZALAY JÁNOS, a Jász-nagy-kun-szolnok megyei gazd. egy. titkára. A nagymélt. földm. minist. támogatásával kiadott mű. Ara 80 krajczár.

STERNBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE

cs. és kir. szab. hangszer-lyap Budapest, VII. ker., Kerepesti-ut 36. szám.

Legujabb! INTONA Legujabb!

változtatható érczjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmányu hangszerezettel minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül az az meg az az tetészes szerinti darabok lehet játszani. — Ara 12 frt, a kótá-lapok darabja 30 krajczár. — Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesíthetnek. Elpusztíthatatlan acélhangokkal.

HARMONIKA

saját készítmény a legkitünőbb hangokkal.

3 forinttól kezdve 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.— frtig és feljebb. Különlegességek acélhangu harmonikákban.

Legujabban megjelent Magyar harmonika-iskola

az egy vagy kétsoros harmonika-hoz (30 legszebb zenedarabbal), melynek segítségével minden előzetes zeneismeret nélküli a harmonika játszást egy fél óra alatt mindenki megtanulhatja. Az egy-soros harmonika-iskola ára 1 frt, a kétsoros harmonika-iskola ára 2 frt, mely szűz szeg beküldése után bérmentve küldjük.

Képes árjegyzék a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) minden egyéb hangszerekről, hangszerkellékekről és hurokokról külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldetnek meg.

„A Ló”, „A Szarvasmarha” szerkezete és belső szervei. Öt-öt szétvehető ábrával.

Rövid szöveggel magyarázott rajzokban bemutatva. Mind két művet előbeszédrel 4934

Dr. NÁDASKAY BÉLA tanár látta el.

Bolti ára: egyenkint 2 forint.

Lapunk olvasói ezen műveket egyenkint 1 frt 50 krért bérmentve kapják.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Bérszántás gőzekével.

a legjobb eredeti Fowler-féle Compound gőzekkel talajmire-
lére vállalkozik 2781

WOLFF ERNŐ gőzsántási vállalkozó
Budapest, V. ker., Váci-körút 76. szám.

Gróf Andrássy Géza parnói uradalmából.
GERBER ULRICH sajtgyáros
TUSSA-UJFALU u. p. PÁRNÓ, (Zemplénmegye.)

Szétküld bérmentve bármelyik postaállomásra utánvét mellett öt kilo-
grammos postacsomagokban:

I. rendű magyar groji sajt	3 Ft 90 kr.
I. " magyar félemlenti sajt	4 " 30 "
I. " magyar emmentali sajt	4 " 80 "
I. " svájci emmentali sajt	5 " 60 "
I. " magyar trappista sajt	4 " — "
I. " virágmez	3 " 30 "

Nagybani vevőknek megfelelő árendemény.

Sürgöny cím: „Gerber Párnó”.

A szentegáti uradalomba 1896. évre különféle, de
leginkább cukorrépa munkára

150

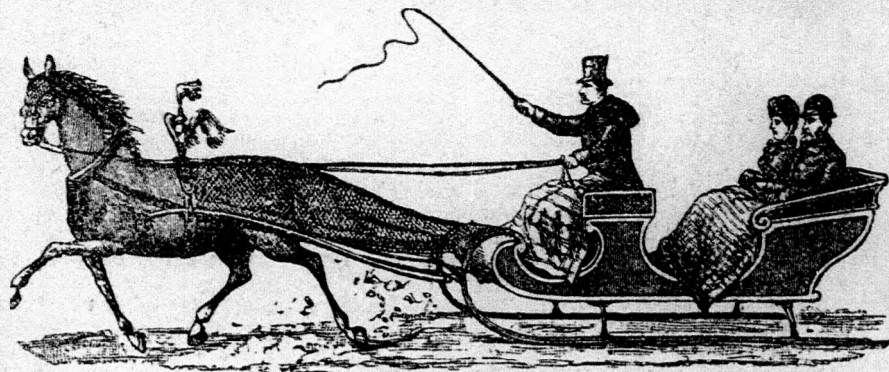
munkás kereset

még pedig május hó 1-től október 31-ig.

Vállalkozók, kik vagyoni állapotuknál fogva bérment-
tétet nyújtani képesek ajánlatukat küldjék

a szentegáti urad. számtartói hivatalához.

Szentegátra, u. p. Dencsháza. (Baranyamegye.)

A TÉLI ÉVADRA
igen alkalmas

S Z Á N - H Á L Ó K A T

ajánlja

BLEIER és WEISZ kötélgyári cég BUDAPEST.

Raktár és iroda: **Károly-körút 9 sz.**, a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.
Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**

Egyéb ajánlásra méltó tárgyak: torua-eszközök, Cocos futószőnyegek, láb-
törlők, ruhaszárító kötelek stb.; továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötő-
fék, rudaló, gabona-zsákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kenderömlők,
hevederek, kender, kőz stb. a legjutányosabb eredeti áron.

**Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldeték. — Vidéki meg-
rendelések pontosan eszközölnék.**

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti gyapjú aukeziókra

melyek a jövő év folyamán két sorozatban július
és szeptember hónapban fognak megtartatni. Be-
jelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál
4996

HELLER M. és Tsa

Budapest, Erzsébet-tér 13. szám.

A t. gazda urak figyelmét van szerencsém üzletemre felhívni és egyszersmind ajánlani:

Lucernát a világ olivazá-
Lenmagot rolt aranémentes,
Lóherét legcsiraképesebb,
Répmagvakat, fajazonos leg-
csiraképesebb,
Takarmányfüveket, legcsiraké-
pesebb,
Fümagvegyületeket,
Bükkönyt, muharmagot,

**Gyapju és gabonaszákot,
Mütrágyát,**

Olajpogácsát hizlatás és ta-
karmányozás céljaira 53%
garantált protein és zsírtalom-
mal,

Valódi tiszta olivagépölajat,
Elsőrendű repcegépölajat,
*Mindennemű ásványkenő-
ölajat,*
Legfin. amer. petroleumot,
Elsőrendű orosz petroleumot,
kocsi, és bőrkenőcsöt,
*Kékkövet, zöldgálicot keserű
és csudásot,*
Köszénkátrányt, Karbololeumot,

Creolint, köröm (s szájfájás el-
leni szer,
*Fertőtlenítő szereket, olasz
szaponariát.*

Vásárolok mindenkor

magvakat készpénzért a leg-
magasabb áron, mire nézve
ajánlatokat kérek.

Sürgönyezim: „CERES”.

KRAMER LIPÓT vetőmagkereskedés és gazdasági szükségleti cikkek üzlete, BUDAPEST, V., Akadémia-utca 10. sz.

A legjobb magvak kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Ferdinand bolgár fejedelem Ő kir.
Fensége, Fülöp szász-coburg-góthai herceg Ő kir. fensége udv. szállítója

magkereskedésében, **BUDAPESTEN.**

Fő-üzlet:

Fiók-üzlet:

ANDRÁSSY-UT 23-İK SZÁM. KORONAHERCZEG-UTCZA 18.

— Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. —